

**”Apotekspersonalet
har en helt særlig
dialog med
borgerne.
Det er der
potentiale i”**

Anders Kühnau,
formand for
Region Midtjylland
og Danske Regioner

≡

10

**Ny apotekerlov
på vej**

SIDE 14

**DOSISPAKKET
MEDICIN**

**Barrierer skal
fjernes for yderligere
udbredelse**

SIDE 28

Ny Nicotinell mundspray. Lindrer trangen på bare **30 sekunder***

Hurtigere absorption af
nikotin sammenlignet
med andre typer af
nikotinerstatningsterapi (NRT)

Til patienter der søger en hurtig og effektiv lindring af nikotintrangen:

- ✓ Diskret og praktisk
- ✓ Foretrukket form for nikotinerstatningsterapi (NRT)¹

Læs mere om den nye mundspray
og vores andre Nicotinell produkter
på haleonpro.dk

Produktinformation

*Med 2 pust. **Nicotinell FastMist (nicotin) spray. Anvendelse:** Behandling af tobaksafhængighed hos voksne ved lindring af nicotin-abstinenssymptomer, herunder rygetrang under et rygestopforsøg eller et forsøg på at skære ned på rygningen før et fuldstændigt rygestop. *Dosering: Anvend op til 4 pust i timen. Brug ikke mere end 2 pust pr. dosering og brug ikke mere end 64 pust (4 pust i timen i løbet af 16 timer) i døgnet. Følg instruktionerne i indlægssedlen. *Interaktioner: Der er ikke definitivt fastslået nogen klinisk relevante interaktioner mellem nicotinerstatningsprodukter og andre lægemidler. *Forsigtighedsregler: Må ikke anvendes ved overfølsomhed over for nicotin, hjælpestoffer eller af ikke-rygere. Bør ikke anvendes af børn og unge under 18 år samt ved graviditet eller amning uden lægens anvisning. En læge bør udføre en vurdering af risikoen kontra fordelene for patienter med følgende tilstande: hjertekarsygdomme, diabetes, disponering for angioødem eller urticaria, nedsat nyre- eller leverfunktion, ukontrolleret hyperthyreoidisme eller fæokromocytom samt mave-tarm sygdom. Indeholder 7 mg alkohol (ethanol) pr. pust svarende til 100 mg/ml. Mængden i 1 pust af dette lægemiddel svarer til mindre end 2,5 ml øl eller 1 ml vin, og vil ikke have nogen nævneværdig effekt. Indeholder 0,5 mg natrium pr. pust, svarende til 0,025% af den WHO anbefalede maksimale daglige indtagelse af 2 g natrium for en voksen. Indeholder 10,95 mg propylenglycol pr. pust svarende til 156,43 mg/ml. Indeholder 0,018 mg benzylalkohol pr. pust, svarende til 0,26 mg/ml. Benzylalkohol kan medføre allergiske reaktioner. *Graviditet og amning: Må ikke anvendes uden lægens anvisning. Fordele og risici bør opvejes. *Bivirkninger: Meget almindelige: Hovedpine, hikke, irritation i halsen, kvalme. Almindelige: Hypersensitivitet, dysgeusi, paræstesi, hoste, brændende fornemmelse, træthed. Øvrige bivirkninger: Se produktresumé. Visse symptomer kan skyldes abstinenssymptomer og for lav tilførsel af nicotin. *Overdosering: Symptomer, der ligner dem, der forekommer ved for meget rygning kan forekomme. Nicotindoser, som tåles af voksne rygere i behandling, kan hos børn give kraftige symptomer på forgiftning og være dødelige. **Pakninger:** 1 og 2 flasker indeholdende 13,6 mg nicotin. Haleon Danmark ApS, tlf: 80 25 16 27. Trademarks owned or licensed by Haleon. ©2023 Haleon or licensør. **Udlevering:** HF. Bivirkninger, både kendte og nyopdagede, bedes indberettet hurtigst muligt til Lægemiddelstyrelsen (www.meldenbivirkning.dk) eller Haleon Danmark ApS (mystory.nd@haleon.com). De med (*) markerede afsnit er omskrevet og/eller forkortede i forhold til Lægemiddelstyrelsens godkendte produktresumé, som vederlagsfrit kan rekvireres fra Haleon Danmark ApS via mystory.nd@haleon.com eller telefon 80 25 16 27. PM-DK-NICOT-23-00124, December 2023.

INDHOLD

4 Leder

Noget vigtigt mangler i kommende apotekerlov

5 Medieklip

6 Nyheder

10

INTERVIEW

Anders Kühnau om apotekerne i sundhedsvæsenet

13

Sundhedsfaglig kampagne:
Øjnene i fokus

14

OVERBLIK

Ny apotekerlov på vej

18

Apotekere: sådan har vi minimeret vaccinespild

22

Tre foreninger i fælles udmelding

24

**PROJEKT STYRKET
MEDICINHÅNDTERING**

Levering af ydelser har styrket samarbejde med kommuner

28

DOSISPAKKET MEDICIN

Ny arbejdsdeling måske på vej

31

Udvidet rådgivning til nye brugere skaber tryghed

34

NY VIDEN

35

Livet med type 2-diabetes

37

NY APOTEKER

Mød
Sara Vestergaard Rasmussen

38 APOTEKERLAND

**Vi kan mærke, at
undervisningen booster
kursisternes arbejdsglæde.
De bliver klædt på til at løfte
en vigtig opgave**

Louise Ingerslev Vorbeck,
apoteker på Maribo Apotek

Læs mere side 24-27

14

NY APOTEKERLOV PÅ VEJ

Få overblik over de væsentligste ændringer i den nye apotekerlov, som ventes at træde i kraft om få måneder.

18

VACCINESPILD

1.055.000 vaccinstik er der givet på apotekerne i den forgangne vaccinationssæson. To apotekere fortæller, hvad de har gjort for at reducere vaccinespild.

Noget vigtigt mangler i ny apotekerlov

ØKONOMIMODELLEN for apoteker skal ændres for at styrke incitamentet til at fokusere på udlevering og vejledning om lægemidler. Og det skal gøres nemmere og mere fleksibelt at indføre nye sundhedsydelser på apoteket. Det fremgår af det lovforslag, der ventes fremsat i Folketinget i slutningen af februar, og som i følge planen træder i kraft senere på året (læs side 14).

I Apotekerforeningen støtter vi, som jeg også tidligere har delt her på lederplads, hovedpunkterne i den nye lov. Først og fremmest er der langt om længe udsigt til, at sektoren får en økonomisk styringsmodel, som matcher de store forandringer, der er sket siden moderniseringen af sektoren i 2015. Det er positivt og helt nødvendigt, hvis apotekernes honorering skal basere sig på det, de er sat i verden for: udlevering af og rådgivning om lægemidler.

Som et led i de ændrede styringsmekanismer lægger loven imidlertid også op til en forenkling af apotekernes afgifts- og tilskudssystem, som bekymrer os. Vi støtter bestræbelserne på en regelforenkling på området, men de konkrete ændringer, som lovforslaget lægger op til, vil ifølge vores beregninger føre til store omfordelinger fra de mindre apoteker – ofte uden for de store byer – til store apoteker med en høj omsætning. Det er ikke hensigtsmæssigt, og det kan ultimativt gå ud over apoteksdækningen i tyndere befolkede områder. Det kan umuligt være hensigten, og vi arbejder lige nu på at få konsekvenserne fuldt belyst.

De kommende ændringer af apotekerloven rummer en længe ventet reform af sektorens økonomimodel og åbner op for nye sundhedsydelser på apotek. Men noget vigtigt mangler, hvis apotekerne skal kunne påtage sig nye opgaver, og tilgængeligheden sikres.

Jesper Gulev Larsen,
formand for
Danmarks Apotekerforening

Lovforslaget baner også vejen for flere sundhedsydelser på apotek, og det bifalder vi. Vedtages loven, vil intentionerne i sundhedsreformen fra 2022 om, at apotekerne skal aflaste andre dele af et presset sundhedsvæsen, kunne realiseres. Blandt andet lægges der op til, at hospitalsmedicin skal kunne udleveres på apoteket, når det er muligt og giver mening. Den opgave påtager vi os gerne – ligesom de andre sundhedsydelser, som er på tegnebrættet.

For at det er muligt, må vi dog have medarbejderressourcerne til at løfte opgaven. Vi tager selv en lang række initiativer, der skal sikre rekruttering og fastholdelse på apotekerne nu og i fremtiden. Vi og personaleorganisationerne Farmakonomet og Pharmadanmark arbejder blandt andet sammen på forskellige initiativer, der skal for-

bedre arbejdsmiljøet på apotekerne. Læs mere om initiativerne i den fælles udmelding fra de tre foreninger på side 22.

Men det rækker ikke alene. Hvis apotekerne skal kunne varetage nye opgaver, er der behov for lovændringer, der øger fleksibiliteten i kravene til bemanding. Det gælder blandt andet i forhold til krav til åbningstider og brug af ikke-apoteksfaglært arbejdskraft – punkter, der desværre ikke umiddelbart er en del af det lovforslag, der snart fremsættes.

Så derfor: en ny lov er på vej med mange gode tiltag. Men noget vigtigt mangler, hvis lovens intentioner skal kunne realiseres. ●

Regioner vil politianmelde borgere efter mistanke om Ozempic-svindel

Region Hovedstaden vil ifølge Ritzau politianmelde 20 borgere, der i 2023 har indløst recepter til mere end tre års forbrug af diabetesmedicinen Ozempic.

/ritzau/ 30. januar 2024

DR Nyheder var 31. januar på besøg i Kalundborg, hvor Novo Nordisk har en af sine store fabrikker med 4000 ansatte. Det kan mærkes i byen – også på apoteket, fortæller souschef Betina Ødegaard.

Ændringer af apotekerloven er sendt i høring. Med de rigtige ændringer kan apotekerne bidrage til løsninger af sundhedsvæsnets udfordringer

Jesper Gulev Larsen
formand for
Apotekerforeningen

Vi har brug for mere forberedelsestid til vaccinationsindsats

Både apotekere og Region Syddanmark kritiserer nu den korte tidsfrist fra Sundhedsministeriet op til denne sæsons vaccinationsprogram mod corona og influenza. Sundhedsminister Sophie Løhde (V) skriver i et svar til DR, at hun har fuld forståelse for, at regionerne gerne vil tidligt i gang med vaccinationsprogrammet. Derfor vil regionerne allerede i løbet af foråret kunne begynde planlægningen af vaccinationsprogrammet, som starter til efteråret, lyder det.

DR den 24. januar 2024

Alliance mod social ulighed i sundhed afslutter sit arbejde

Alliancen afslutter nu sit arbejde efter fire års fælles kamp mod ulighed i sundhed.

EFTER FIRE ÅR er den officielle tid for Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed, som Apotekerforeningen har været en del af, nu slut.

Alliancen, der er født af KL, Danske Regioner, Kræftens Bekæmpelse og en række andre organisationer, har i fire år arbejdet for at reducere ulighed i sundhed.

Blandt de mange indsatser i regi af alliancen har været et servicetjek af det danske medicintilskudssystem i forhold til ulighed. Apotekerforeningen har stået i spidsen for arbejdet, hvor 11 organisationer sammen har stillet forslag om at indbygge en abonnementsordning i medicintilskudssystemet. Ordningen vil betyde, at den maksimale årlige egenbetaling for medicin fordeles på 12 lige store aconto-betalinger. I

modsætning til henstandsordningen skal ordningen være digital og fleksibel, så borgere ikke er bundet til et bestemt apotek.

Arbejdet har blandt andet resulteret i en analyse, der har været sendt til to ministre, et besøg af Apotekerforeningens formand, Jesper Gulev, i GoMorgen Danmark, dialog med flere politikere senest på møde med Moderaternes sundhedsordfører Monica Rubin. Abonnementsordningen er endnu ikke accepteret politisk, men i sundhedsreformen fra 2022 fremgår det, at en abonnementsordning overvejes.

Onsdag den 10. januar 2024 blev alliansens arbejde afsluttet og fejret med en stor konference på Christiansborg. ●

NY UNDERSØGELSE:

Derfor undlader sårbare at hente medicin

Dyr medicin og oplevelsen af ikke at have råd, et medicintilskudssystem, der er svært at navigere i og manglende overblik over recepter og bivirkninger.

Det er nogle af de primære årsager til, at borgere i sårbare positioner ikke altid indløser de recepter, som er udstedt hos deres praktiserende læge eller i hospitalsregi. Det viser en ny rapport udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed på vegne af Sundhedsministeriet. Rapporten belyser, hvilke forhold der spiller ind på, om borgere i sårbare situationer indløser deres receptpligtige medicin.

"Det varierer selvfølgelig fra situation til situation, hvor alvorligt det er, at en recept ikke indløses. Men det er problematisk, hvis det for eksempel er praktiske udfordringer, utilstrækkelig kommunikation eller økonomi, der ligger til grund, altså forhold, der kunne være undgået, og som skaber ulige adgang til medicin," lyder det fra medforfatter på rapporten, ph.d.-studerende Nanna Bjørnbak Christoffersen.

NYT FRA VERDEN

Nu behandler engelske apoteker mindre lidelser

I **England** kan borgere nu gå på apoteket for at få behandling for mindre lidelser. Den 31. januar lancerede man en nye ydelse på apoteket, der betyder, at borgere kan gå ind fra gaden uden tidsbestilling og få rådgivning og eventuelt behandling af en række mindre lidelser. Det drejer sig om akut mellemørebetændelse, børnesår, inficerede insektbid, helvedesild, bihulebetændelse, ondt i halsen og ukomplicerede urinvejsinfektioner.

Den nye ydelse blev annonceret tilbage i november 2023 og er en del af aftalen Pharmacy First, hvor apotekerne skal aflaste de praktiserende læger. Mere end 10.000 apoteker er med i ordningen, som ifølge planen skal spare de praktiserende læger for omkring 10 millioner aftaler om året.

HÆDRET. Nanna Fyllgraf Lorentzen fra Vejgaard Apotek fik overbragt nyheden om, at hun er udnævnt til årets farmakonom af Farmakonomforeningens formand Ann-Mari Grønbæk (tv.) og næstformand Tina van der Klein (th.).

Årets farmakonom er kåret

Nanna Fyllgraf Lorentzen fra Vejgaard Apotek i Aalborg er kåret til Årets Farmakonom. Hendes evne til at give kunderne god service, hendes lyttende øre overfor kollegaer og hendes dedikation til at være opdateret med den nyeste, faglige viden var blandt de mange kvaliteter, som formand for Farmakonomforeningen Ann-Mari Grønbæk fremhævede i begrundelsen for valget i forbindelse med kåringen.

Nanna Fyllgraf Lorentzens rolle som uddannelsesansvarlig og tillidsrepræsentant (TR) på arbejdspladsen blev også anerkendt, ligesom hendes evne til at motivere og guide apotekets farmakomomelever.

Nannas kåring blev fejret med en overraskelse på apoteket, hvor hun, udover en buket blomster fik overrakt en check på 5000 kr. Prisen blev set som en anerkendelse ikke kun af Nanna selv, men også af hendes kolleger og Vejgaard Apotek som helhed. Apoteker på Vejgaard Apotek er RINETTE Rohde.

Skal I til FIP-konference i Cape Town, Sydafrika i 2024?

Her er et par vigtige datoer:

- 15. marts** - Frist for indsendelse af abstract
- 31. maj** - Frist for tidlig tilmelding til nedsat pris
- 15. august** - Frist for tilmelding til konferencen
- 1-4 september 2024** - Konferencen afholdes

Se mere på FIP's hjemmeside: capetown2024.fip.org

Fortæl om apotekets faglighed på sociale medier

På **Apoteket.dk's** sider på Facebook og Instagram lægges der løbende opslag op, der sætter fokus på apotekets faglighed. Opslagene kan deles på apotekernes egne profiler på sociale medier. Og som noget nyt lægges der i slutningen af hver måned opslag for følgende måned på medlemsnettet, så det bliver lettere for apotekerne at planlægge indhold.

SK
service
kompagniet®

ServiceKompagniet® - din betroede partner inden for rengøring og facility service

Vi er specialiserede i at tilbyde skræddersyede løsninger til apoteker.

OM SERVICEKOMPAGNIET®:

- + 130 medarbejdere
- + Arbejder ud fra NIR og GDPR regler
- + Branchekendskab
- + Landsdækkende - med 18 filialer
- + Tilbyder kæderabat v. flere apoteker
- + Vi taler alle dansk

Kontakt os og få et gratis og uforpligtende tilbud
70 26 26 86 • info@servicekompagniet.dk

Generalforsamling 2024

Den årlige generalforsamling i Danmarks Apotekerforening afholdes

Onsdag den 15. maj 2024 kl. 09:30

Scandic Spectrum,
Kalvebod Brygge 10,
1560 København V

apotek

You can relax completely

Discover the 24/7 pharmacy helper with the BD Rowa™ EasyLoad! This fully automatic storage system brings order to your daily routine, saving precious time and effort. Embrace the future of pharmacy efficiency and experience a calm and organised back office like never before!

Scan the QR code
to discover more.

Thomas Lacentra
Commercial Lead
MMS Rowa DRI
+45 2199 3860
thomas.lacentra@bd.com

bd.com/rowa

Anders Kühnau:

Apotekerne er en vigtig del af løsningen i sundhedssektoren

Det havde været hensigtsmæssigt, hvis apotekerne havde fået bedre tid til at blive klar til at vaccinere. Derfor er jeg så meget desto mere imponeret over, at det trods den korte varsel alligevel lykkedes at blive klar

Anders Kühnau formand for
Region Midtjylland og Danske Regioner

ANERKENDELSE. Apotekerne har en afgørende rolle i sundhedssektoren, hvilket deres vaccinationsindsats har understreget, bemærker Anders Kühnau, formand for Danske Regioner og Region Midtjylland.

Efter apotekernes store vaccinationsindsats og et nyligt apoteksbesøg har formanden for Danske Regioner for alvor fået øjnene op for apotekernes vigtige rolle i det nære sundhedsvæsen – og for de potentialer, som apotekerne har, og som kan komme endnu bedre i spil.

AF: BIRGITTE NØRBY WINTHER OG MERETE WAGNER HOFFMANN

”Apotekspersonalet har en helt særlig dialog med borgerne. De kender deres patienter rigtig godt. De husker dem og ved, hvad de får af medicin. Det var nyt for mig, og det er der potentiale i.”

Sådan lyder det fra Anders Kühnau (A), der, ud over at være formand for Region Midtjylland, også er formand for Danske Regioner. Baggrunden for udtalelsen er et besøg på Grenaa Apotek i november sidste år, hvor han var inviteret af Midtjyllands Kreds for blandt andet at få et indblik i arbejdsgangene og drøfte samarbejdsflader.

Farmaci har kontaktet ham for at høre, hvordan han ser på apotekerne, deres opgaver og rolle i sundhedsvæsenet.

Besøget på Grenaa Apotek gav regionsformanden ny indsigt i apotekernes rolle og opgaver.

”Jeg oplevede et apotek, et personale og en ledelse, som går ind i opgaverne med en god tilgang. Man ønsker at byde sig til med den faglighed og viden, man har. Og så oplevede jeg organiseringen som effektiv.”

Imponeret over vaccinationsindsats

Det mener han er med til at sikre, at apotekerne på en effektiv måde og med kort varsel kan løse opgaver såsom vaccination.

”Apotekernes indsats inden for vaccination i år underbygger mit billede af, at de er i stand til hurtigt og effektivt at varetage sådanne opgaver, og at det sker på en meget profession-

nel, ordentlig og sikker måde. Jeg er rigtig godt tilfreds med apotekernes indsats på trods af de udfordringer, der har været. Vi er lykkedes med at komme i mål,” siger han og fremhæver apotekernes måde at håndtere det store flow af patienter samt den dialog, der har været med borgerne om at få tid til vaccination.

Men han medgiver, at apotekernes rolle blev besluttet alt for sent.

”Vi ville gerne have truffet beslutningen om apotekernes deltagelse noget før, og vi presede på for at det skulle ske. Det havde været hensigtsmæssigt, hvis apotekerne havde fået bedre tid til at blive klar til at vaccinere. Derfor er jeg så meget desto mere imponeret over, at det trods den korte varsel alligevel lykkedes at blive klar,” siger han.

Stort pres

Anders Kühnau er også opmærksom på, at der var unødvendigt stort pres på i starten af vaccinationsperioden. Og han lover, at det er noget af det, man vil se på og lære af ved næste vaccinationssæson. Han vil også arbejde for at få en hurtigere afklaring – og en mere ensartet måde at håndtere det på landet over – men han tør ikke love noget.

”Vi er jo ikke ene om at bestemme på det her område,” bemærker han og håber, at apotekerne bredt over hele landet vil deltage i vaccinationsindsatsen fremover.

”Men det ændrer ikke på, at det lykkedes med en rigtig flot tilslutningsprocent blandt borgerne. Det synes jeg er imponerende,” siger han.

Bedre brug af apoteksfagligheden

I det hele taget ser regionsformanden gerne, at apotekernes faglighed over en bred kam bliver bragt mere i spil, og at apotekerne får en øget rolle i fremtidens sundhedsvæsen – ikke mindst i det nære. Han bakker bl.a. op om anbefalingerne fra arbejdsgruppen under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Den peger på en række forskellige områder såsom udbredelse af dosispakket medicin og vejledning af sundheds- og plejepersonale.

”Anbefalingen om mere vejledning om medicinbehandling til sundheds- og plejepersonale er vi med på, for der er brug for et kompetenceløft”.

I det hele taget ønsker Anders Kühnau, at

BORGERNÆR. Efter sit besøg på Grenaa Apotek fremhæver Anders Kühnau apotekspersonalets tætte relation til borgerne og deres vigtige vejledningsrolle, som han ser kan udnyttes til nye opgaver.

Foto: Joachim Ladefoged/Ritzau Scanpix

- > apotekerne skal være en vigtig del af løsningen, når det gælder om at sikre sundhedsydelser med en høj kvalitet i hele landet.

"Man kunne også forestille sig, at apoteket stod for medicingennemgang for nogle af de tunge patienter – især i lægedækningstruede områder. I samarbejde med praktiserende læger, der måske ikke lige har tid til det. Det synes jeg virkelig, der er spændende perspektiver i."

"Det kan være en del af løsningen på at undgå overmedicinering. Vi har jo, også af økonomiske grunde, et kæmpe stort fokus på den meget store stigning, der er i medicinforbruget i Danmark. I min egen region er der over 20 procent stigning i vores udgift til tilskudsmedicin fra 2022 til 2023. Det er ikke en holdbar udvikling."

Inddrages i sundhedsklyngerne

Regionsrådsformanden mener også, at det er helt oplagt at inddrage apotekerne i samarbejdet i sundhedsklyngerne.

"Det er et relevant sted at drøfte medicin i sektorovergange og mere rationelt medicinforbrug. Vi skal også have fokus på spillet mellem sygehusmedicin og medicintilskud."

Han peger på muligheden for, at apotekerne kan stå for udlevering af vederlagsfri sygehusmedicin. Det er et vigtigt element i udviklingen, hvor flere skal behandles i trygge rammer i eget hjem i stedet for at blive indlagt på sygehuse. Det er et område, som regionerne satser stærkt på.

"Der vil det jo være en stor fordel for patienterne, at de bare kan hente deres sygehusmedicin på apoteket."

Anders Kühnau slutter af med at opfordre apotekernes kredse til at tage

kontakt til politikerne regionalt og ikke mindst til klyngeformandskabet i det pågældende område.

"Det ville være en oplagt mulighed at starte en dialog og finde en model for at inddrage apotekerne mere systematisk i arbejdet," slutter han. ●

Om Anders Kühnau

Medlem af regionsrådet i Region Midtjylland siden 2006, formand siden 2017.

Formand for Danske Regioner siden 2022.

Formand for Regionernes Lønnings- og Takstnævn siden 2022.

Uddannet cand.scient.pol.

Født i 1981.

Legat til FIP 2024

Er du farmaceut eller farmakonom på et APOTEKEREN-apotek, og vil du gerne præsentere et fagligt projekt på FIP 2024 i Cape Town? Så har du mulighed for at søge legat til dækning af rejseudgifter og hjælp til udarbejdelse og trykning af poster. Der er ansøgningsfrist 1. marts 2024.

Vil du vide mere, så kontakt APOTEKERENS Sekretariat på mail apotekeren@apotekerenamba.dk

HOLD ØJE

Ny sundhedsfaglig kampagne på vej

Sundhedsfaglig kampagne om øjne giver borgerne viden om, at det betaler sig at give øjnene opmærksomhed, hvis man vil bevare synet hele livet. For synet kan godt ændre sig, uden at man lægger man mærke til det.

AF: STINE FABRICIUS

Man mister ikke livet, fordi man mister hele eller dele af sit syn, men man mister noget af sin livskvalitet, hvis man for eksempel ikke længere kan køre bil, læse bøger eller skelne ansigter. Derfor skal man holde øje med øjnene, så man opdager synsforandringer og dermed kan få den rette hjælp i tide. Sådan lyder hovedbudskabet i apotekernes kampagne om øjne, der kører i marts og maj måned.

Kampagnen er lavet i samarbejde med Øjenforeningen, der har bidraget med faglig sparring og er medafsender på både plakater og folder. Foreningens direktør Marijke Vittrup er glad for samarbejdet, fordi apoteket er en vigtig medspiller, når det handler om, at flere skal kunne se hele livet.

"Det er vigtigt for os at samarbejde med andre aktører, for kun på den måde kan vi sikre, at budskaberne om, hvordan man passer på øjnene og synet hele livet når ud til alle dem, der har behov for det. Apo-

tekerne er en særlig vigtig samarbejdspartner. Det er her, borgerne kommer, og apoteket er et relevant sted at søge information og få hjælp til blandt andet brug af øjendråber."

Marijke Vittrup er desuden begejstret for, at der udover materiale til borgerne også er udviklet materiale til personalet på apotekerne, så de kan genopfriske deres viden om blandt andet øjensygdommene grå stær, grøn stær og AMD.

"Det er fantastisk, at de resultater, der kommer ud af den forskning, Øjenforeningen støtter, også bliver formidlet videre til apotekets personale. Faktisk er det helt afgørende, for det er jo dem, der hver dag møder borgerne og derfor har muligheden for at gøre en kæmpe forskel," siger Marijke Vittrup.

En vigtig opgave

Også Apotekerforeningen er glad for samarbejdet. Ifølge sundhedsfaglig direktør Birthe Søndergaard giver det mening, at apotekerne, som en del af sundhedsvæsnets net, bidrager til at passe på danskeres syn.

"Hvert år er 95 procent af alle voksne danskere i kontakt med apoteket, og for mange af dem er det første møde med sundhedsvæsnets net. Derfor er en vigtig opgave netop at tale med borgerne om synet og få henvist dem videre, som viser tegn på synsnedsettelse og øjensygdom, så den rette behandling kan opstartes i tide," siger Birthe Søndergaard.

På medlemsnettet kan du læse mere om kampagnen og finde materialer, som I på apoteket kan benytte jer af for at sætte fokus på øjnene.

NY FILM

Hvorfor sundhedsfaglige kampagner?

De sundhedsfaglige kampagner er vigtige for både det enkelte apotek og for sektoren som helhed. Det er budskabet i en ny film, der ligger på medlemsnettet. Filmen forklarer blandt andet, hvordan kampagnerne kan bruges som et aktiv i apotekets markedsføring og som branding overfor borgerne.

Apotekerne er en særlig vigtig samarbejdspartner. Det er her, borgerne kommer

Marijke Vittrup

direktør i Øjenforeningen

Ny apotekerlov på vej

I slutningen af februar fremsættes en ny apotekerlov i følge planen i Folketinget, der, hvis den vedtages, vil få store konsekvenser for apotekernes økonomi, driftsvilkår og rolle i sundhedsvæsenet fremover.

Først og fremmest indeholder lovforslaget en helt ny model for den økonomiske regulering af sektoren. Dernæst lægges der op til, at apotekerne fremover skal spille en endnu større rolle i sundhedsvæsenet ved at varetage nye sundhedsopgaver. Endelig indebærer lovforslaget, udover en stribe tekniske ændringer, øget fleksibilitet på en række områder – blandt andet i forhold til organiseringen af apotekernes vagtordning.

Få et overblik over de vigtigste ændringer her – og se, hvor Apotekerforeningen fortsat ser behov for justeringer, ikke mindst hvis der fortsat skal være apoteksdækning overalt i Danmark.

Lovforslaget fremsættes i slutningen af februar og ventes at træde i kraft den 1. juli 2024, bortset fra ændringer af økonomimodellen, der ifølge planen træder i kraft den 1. januar 2025.

Se i øvrigt lederen side 4.

Den økonomiske styringsmodel for apotekerne ændres

Lægemiddelavance og frihandelsavance skilles ad

Lovforslaget lægger op til store ændringer i den økonomiske styring af apotekssektoren. Først og fremmest adskilles avancen på frihandelsvarer fra avancen på lægemidler. Det betyder, at apotekerne fremover vil få et fast og kendt honorar for udlevering af og rådgivning om lægemidler – og ikke, som nu, et honorar, der – populært sagt – risikerer at blive reduceret, når et andet apotek sælger creme, vitaminpiller eller andre frihandelsvarer.

Øget afgift på frihandelsvarer

Prisen for, at frihandelsavancen sættes fri, er, at den afgift, der lægges på apotekets frihandelsvarer, stiger. Apoteket kommer med andre ord til at tjene lidt mindre, når det sælger et glas vitaminpiller, medmindre det sætter prisen op. Pengene skal bruges til at:

- finansiere nye sundhedsydelse på apotekerne
- afdrage apotekernes opsparede avanceoverskridelse over 20-30 år
- hæve det honorar, som apotekerne får af staten, hver gang de sælger og rådgiver om et lægemiddel

Udligningsafgiften ændres

Der sker i dag en udligning, så der flyttes penge fra de store apoteker med en høj omsætning til mindre apoteker uden for de store byer. Formålet er at sørge for, at der er incitament til at drive apotek der, hvor der er langt mellem husene, så borgere overalt i Danmark har nem adgang til et apotek. Der skal, ifølge lovforslaget, fortsat ske en vis udligning – den skal bare ske ud fra nogle andre principper. Udligningsafgiften med et bundfradrag foreslås således erstattet af en forøget sektorafgift af al omsætning uden bundfradrag. Baggrunden er, at myndighederne ønsker at forenkle den nuværende omfordelingsmodel.

Flere sundhedsydelser på apotek

- ➔ **Nye sundhedsydelser kan løbende indføres**
Indenrigs- og sundhedsministeren vil, hvis loven vedtages, løbende kunne indføre nye sundhedsydelser på apotekerne. Det vil gøre det nemmere at aftale, hvilke nye opgaver apotekerne fremover skal løfte.
- ➔ **Farmakonomer skal kunne udføre medicinsamtaler**
Farmakonomer skal, ifølge lovforslaget, kunne udføre medicinsamtaler på apoteket, på linje med farmaceuter, efter passende uddannelse. Der åbnes desuden op for, at de også på sigt skal kunne udføre compliancesamtaler. På den måde udnyttes de faglige kompetencer på apotekerne bedre, og arbejdet på det enkelte apotek kan tilrettelægges mere fleksibelt.
- ➔ **Apoteker skal kunne udlevere hospitalsmedicin**
Sygehusapotekerne skal, ifølge lovforslaget, have mulighed for på vegne af en sygehusafdeling at udlevere lægemidler direkte til en patient, der er i behandling på sygehuset, fx igennem de private apoteker. En løsning, der gør det nemmere for borgerne og sparer medarbejderressourcer på hospitalerne.

Mere fleksibilitet og andre tekniske ændringer

- ➔ **Nye muligheder for fleksibilitet i apotekernes vagttjeneste**
Der fastsættes to mellemmodeller for vagttjeneste som supplement til de eksisterende vagtmodeller. Mellemmodellerne vil undtagelsesvist kunne tildeles en apoteker, når særlige forhold taler for det. Derudover vil der i særlige situationer kunne fastsættes andre vagttjenester, så det sikres, at apotekernes vagttjenester modsvarer de lokale behov for at kunne hente medicin uden for almindelig åbningstid. Endelig vil det være muligt for apoteker at dele vagttjenester.
- ➔ **Mulighed for dispensation fra generelle krav om åbningstider forbedres**
Lægemiddelstyrelsens adgang til at dispensere fra de generelle krav til apotekernes åbningstider udvides ifølge lovforslaget. Det indebærer mulighed for en mere smidig proces ved behandling af dispensationsansøgninger.
- ➔ **Fratrædende apoteker skal stille økonomiske oplysninger til rådighed**
Når en ledig bevilling slås op, skal man kunne kræve af fratrædende apoteker, at vedkommende stiller en række økonomiske oplysninger om bevillingen til rådighed for Lægemiddelstyrelsen og dermed til potentielle ansøgere til bevillingen.
- ➔ **Apotekernes rolle i vaccinationsindsats stadfæstes**
Apotekerne får, ifølge lovforslaget, mulighed for at have en selvstændig rolle ved de offentlige vaccinationsprogrammer. Apotekerne kan med forslaget således selv tilbyde vaccination, dog skal behandlingsansvaret fortsat varetages af en læge eller anden sundhedsperson med autorisation til at vaccinere.

Det mener Apotekerforeningen om lovforslaget

Apotekerforeningen har igennem processen med lovens tilblivelse været i dialog med Indenrigs- og Sundhedsministeriet og givet input – senest i foreningens nylige omfattende høringssvar til lovforslaget fra den 8. januar.

Apotekerforeningen støtter en række vigtige og positive ændringer, der sikrer apotekernes drift, tilgængelighed og sundhedsfaglige udvikling fremover. Det gælder blandt andet:

Adskillelse af lægemiddelavancen og frihandelsavancen sikrer sundhedsfagligt fokus

Apotekerforeningen har siden moderniseringen af sektoren i 2015 arbejdet for at få skilt avancen på frihandelsvarer ud fra lægemiddelavancen. Det bliver en realitet, hvis den nye lov vedtages. Det skal først og fremmest sikre, at apotekerne honoreres for det, de er sat i verden for: udlevering af og rådgivning om lægemidler.

Flere sundhedsydelser

At lovforslaget åbner op for flere sundhedsydelser på apotek, hilser Apotekerforeningen velkommen.

Mere fleksibel vagtordning

Apotekerforeningen har igennem længere tid gjort opmærksom på, at der er behov for mere fleksibilitet i organiseringen af apotekernes vagtordning, og foreningen er derfor positiv over for de nye tiltag, som kan bidrage til, at vagtordninger kan indrettes, så de modsvarer de lokale behov.

Ændret udligningsafgift rammer små apoteker

Apotekerforeningen støtter en forenkling af apotekernes afgifts- og tilskudssystem men ser store problemer i den tekniske udformning. At udligningsafgiften ændres til en sektorafgift af al omsætning uden bundfradrag betyder, ifølge foreningens beregninger, en omfordeling fra de mindre apoteker, ofte beliggende uden for de store byer, til de store apoteker, der vil vinde på de ændrede regler. Det er vores indtryk, at der er tale om en utilsigtet konsekvens, som kan få store konsekvenser for tilgængeligheden i landdistrikterne – uden at det har været et politisk ønske.

Behov for løsninger på rekrutteringsudfordringer

Der er hårdt brug for tiltag, der skal imødegå apotekernes store rekrutteringsudfordringer. Blandt Apotekerforeningens forslag er øget fleksibilitet i forhold til, hvor farmaceuterne skal være, når et apotek har flere enheder, samt mere fleksible åbningstider og mulighed for at bruge ufaglært arbejdskraft til mere teknisk prægede opgaver på apoteket. Desuden foreslås ændring af udnævnelsesproceduren, så eksisterende apotekere kun kan få bevilling, hvis der ikke er kvalificerede farmaceuter blandt ansøgerne. Det skal gøre det nemmere for farmaceuter at blive apotekere.

Læs hele Apotekerforeningens høringssvar for et fyldestgørende indblik i foreningens synspunkter og input, afgivet den 8. januar på foreningens medlemsnet, på Apotekerforeningen.dk samt lederen i dette blad på side 4.

VITABALANS
Kids

Kosttilskud særligt udviklet til børn

LACTOSE
FREE

GLUTEN
FREE

LACTO SEVEN KIDS

Børns egne tyggetabletter med
mælkesyrebakterier og D-vitamin.

VITA C KIDS

Børns eget kosttilskud
med C-vitamin.

D-MAX KIDS

Børns egne tyggetabletter
med D-vitamin.

www.vitabalans.com/da

Mod søsyge og køresyge

Postafen er en receptfri tablet mod køresyge til voksne, og børn fra 12 år. Udmærket at have med på rejsen eller ferien.

Det aktive stof meclozin, et antihistamin, dæmper de funktioner i det indre øre der har med balancen at gøre, og har på denne måde effekt mod utilpashed og opkastninger. Virkningstiden er ca. 12 timer. **Tabletten tages 1 time før afrejsen sammen med et måltid, vand eller andre alkoholfri drikkevarer.**

Postafen
Receptfri tablet mod transportsyge

Postafen® 25 mg tabletter (meclozinhydrochlorid). **Indikationer:** Allergiske sygdomme, især urticaria, høfeber og allergisk rhinit. Transportsyge. **Dosering:** Allergiske sygdomme: Voksne og unge over 12 år: 1–2 tabletter (25–50 mg) daglig. Transportsyge: Voksne og unge over 12 år: 1–2 tabletter (25–50 mg) 1–2 timer før afrejse. **Kontraindikationer:** Søvnapnø. Overfølsomhed over for det aktive stof eller over for et eller flere af hjælpestofferne eller piperazinderivater. Patienter med leverinsufficiens. **Særlige advarsler og forsigtighedsregler vedrørende brugen:** Hvis du har: forhøjet tryk i øjet, vandladningsbesvær eller forsnævring af blærehalsen, pylorostenose, nedsat bevægelighed af tarmen, myasthenia gravis, demens, vejtrækningsbesvær eller tendens til krampes. Hvis du er ældre. **Graviditet og amning:** Postafen bør ikke anvendes under graviditet, medmindre det er klart nødvendigt. Bør ikke anvendes i ammeperioden, da det formentlig udskilles i modermælk. **Trafik- og arbejdssikkerhed:** Postafen kan især ved starten af behandlingen og ved øgning af dosis, påvirke evnen til at føre motorkøretøj eller betjene maskiner i væsentlig grad. **Bivirkninger:** Mere end 10 % af de behandlede patienter kan forvente at få bivirkninger. De almindeligste bivirkninger er døsighed, sedation, træthed og svækkelse. **Pakninger:** 10 tabletter. **Priser:** Dagsaktuel pris findes på Medicinpriser.dk. **Udlevering:** Håndkøb - apoteksforbeholdt. Må kun udleveres til personer over 18 år. Dette er uddrag fra produkt-resume dateret 4 april 2022, www.produktresume.dk. CampusPharma AB Karl Gustavsgatan 1A, 411 25 Göteborg Sverige. Tel +46 31 20 50 20. www.campuspharma.se. www.postafen.dk

Minimering af vaccinespild kræver fokus

Hvordan sikrer man, at der hver dag er vacciner nok til alle grupper, uden at man samtidig ender med et stort spild? To apotekere fortæller, hvad de har gjort for at undgå vaccinespild.

AF: TRINE GANER

På tre og en halv travle måneder er der på apotekerne givet 1.055.000 vaccinationer mod influenza og covid-19. Det svarer til næsten halvdelen af alle vaccinationer i risikogrupperne – og dertil kommer egenbetalerne.

Selv om det er en opgave, apotekerne efterhånden har en del erfaring i at levere, er det hver gang en stor logistisk udfordring. For hvordan sikrer man, at der hver dag er vacciner til dem, der har bestilt tid, dem kommer ind fra gaden, risikogrupperne og egenbetalerne – uden at man ender med at måtte kassere en masse ubrugte vacciner ved dagens eller sæsonens slutning?

Farmaci har spurgt to apotekere, der begge har haft stort fokus på at kunne levere en god service til borgerne og samtidig minimere vaccinespild.

Krævede planlægning

Hos Peter Merrild på Vejen og Egtved Apoteker vaccinerede de på to enheder, og især covid-19-vaccinationerne har krævet planlægning og tæt kommunikation dagen i gennem. For når man åbner et hætteglas, skal de seks vacciner bruges samme dag, ellers må de kasseres.

"Man kan ende med et stort spild på covid-19-vaccinerne, hvis man bare åbner et nyt hætteglas uden at overveje, om der kommer flere, der skal have vaccinen den dag", siger Peter Merrild.

For at imødegå det problem har medarbejderne på hans apoteker vendt det hver morgen, når de har planlagt dagens indsats. Her har haft de aftalt, hvornår de regnede med at vaccinere den sidste.

"Den, der vaccinerer, skal løbende kommunikere til dem, der står i skranken, så de ved, hvor mange vacciner der er tilbage. Og indimellem har vi gjort det, at hvis vi kunne se, at vi ri-

sikerede at brænde inde med vacciner i et åbnet hætteglas, så har kollegaerne i skranken tilbudt det aktivt til kunder i risikogruppen," siger Peter Merrild.

Tæt koordination bar frugt

Og den tætte koordination bar frugt. Peter Merrild vurderer, at der i gennemsnit måtte kasseres en enkelt covid-19-vaccine på hver enhed dagligt.

Især mod hen imod slutningen af sæsonen i december blev det dog en udfordring, at der blev længere imellem de kunder, der skulle vaccineres. Det betød, at det blev tidligere og tidligere på dagen, at medarbejderne måtte disponere covid-19-vaccinen.

Det hele blev ekstra udfordret af, at apoteket kørte med tidsbestilling samtidig med, at man kunne komme direkte ind fra gaden.

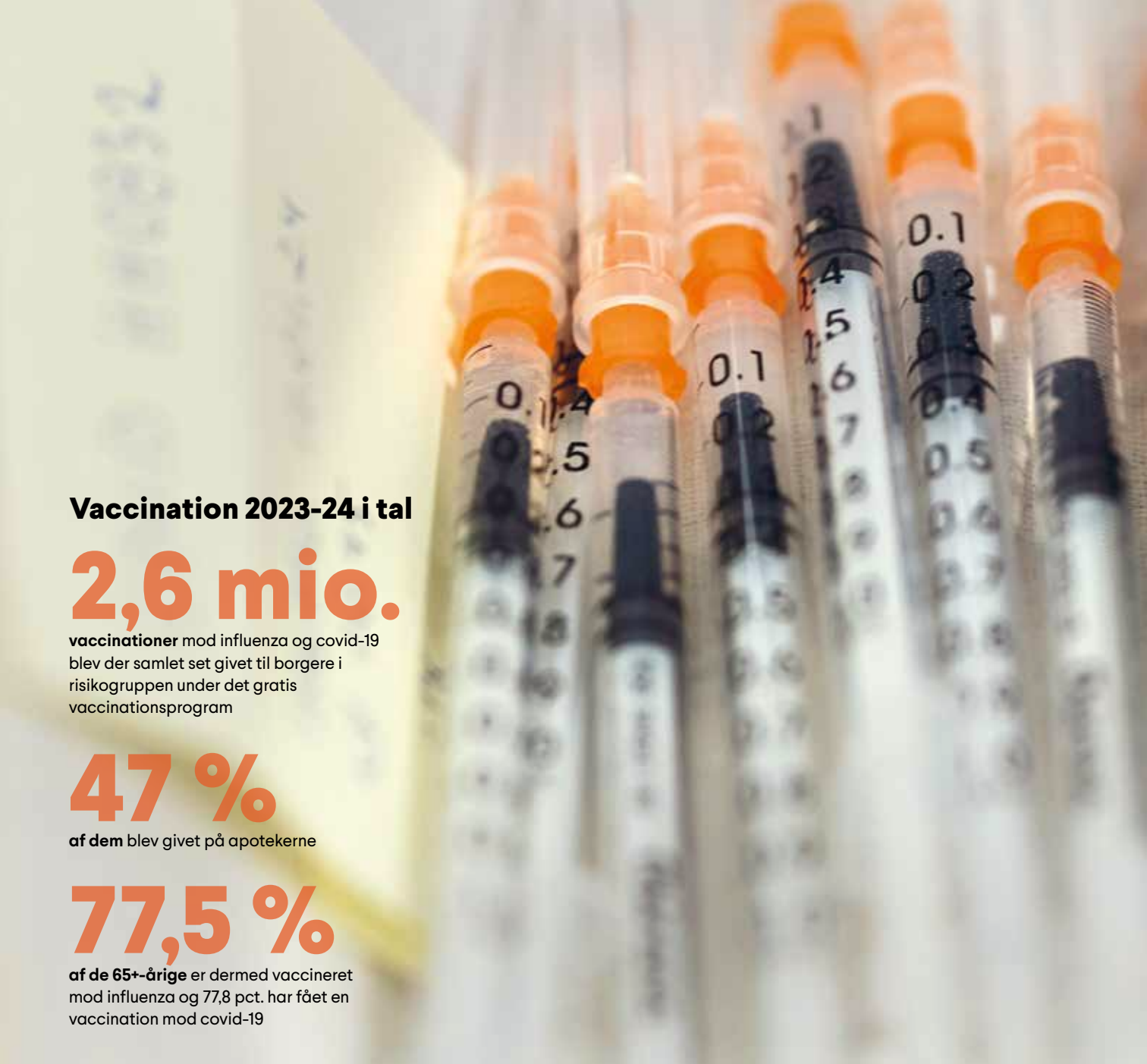
"For os er det vigtigt, at folk kan komme ind fra gaden. Det er en del af den service vi tilbyder," siger Peter Merrild.

Det samme var tilfældet på Roskilde Dom Apotek, hvor Thomas Kenneth Nielsen-Isaksen havde sin første vaccinationssæson som apoteker. Lidt over halvdelen af de vaccinerede havde bestilt tid, resten kom ind fra gaden.

For os er det vigtigt, at folk kan komme ind fra gaden. Det er en del af den service vi tilbyder

Peter Merrild apoteker på Vejen og Egtved Apoteker

Vaccination 2023-24 i tal

2,6 mio.

vaccinationer mod influenza og covid-19 blev der samlet set givet til borgere i risikogruppen under det gratis vaccinationsprogram

47 %

af dem blev givet på apotekerne

77,5 %

af de 65+-årige er dermed vaccineret mod influenza og 77,8 pct. har fået en vaccination mod covid-19

Mange udeblev

Han vurderer, at apoteket samlet set har haft et spild på ca. 10 procent, hvilket han synes er tilfredsstillende.

"En af vores udfordringer i forhold til at undgå spild har været, at mange ikke er mødt op, selv om de har bestilt tid. Især er mange børnefamilier udeblevet. Sikkert fordi der har været masser af sygdom, og det er svært for børnefamilierne at passe det ind i hverdagen," siger Thomas Kenneth Nielsen-Isaksen, der derfor er brændt inde med en del børnevacciner.

Han oplevede, som Peter Merrild, at det især var mod slutningen af sæsonen, at det blev svært at disponere.

"Kurven knækkede i december, hvor vi fra den ene uge til den anden pludselig gik markant ned. Det kom bag på os," siger Roskilde-apotekeren.

Han har lært af årets erfaringer, og der er ting, han vil gøre anderledes næste år. Blandt andet havde de nogle optrækningsfejl, som de vil undgå næste gang.

"De udefrakommende faktorer kan være svære at gøre noget ved. Men det spild, som vi selv har været skyld i, vil vi gøre en indsats for at undgå næste år," siger Thomas Kenneth Nielsen-Isaksen. ●

Vores lokale teknikere yder
kontinuerlig support, så I kan
få succes. De har ansvar for
at pleje robotten gennem
hele dens levetid og tilbyde
brugeroplæring, så I får en
lettere arbejdsdag.

BD Rowas kraftkvartet, Robert, Carsten, Tommy og Jacob, er de stolte repræsentanter af over otte års dedikeret tjeneste. Holdet har masser af erfaring, og deres kollektive ekspertise er drivkraften bag BD Rowas – og dermed dit apoteks – fortsatte succes.

Robert i aktion: Her sikrer han, at
et apoteks arbejdsgange
forstyrres mindst muligt under
en robotinstallation.

Scan QR-koden for at
finde ud af mere.

bd.com/rowa

Hvad sker der, efter du har købt en BD Rowa-lagerrobot?

Her er, hvad der sker efter dit køb

Er du apoteksejer, og vil du gerne styrke driften og samtidig skille dig ud?

Så skal du ikke vente længere. Lagerrobotterne BD Rowa™ Smart og BD Rowa™ Vmax kan hjælpe jer med at strømline og forbedre jeres arbejdsgange og sætte fokus på områder, hvor I kan øge omsætningen. Så snart du har truffet beslutningen, kan du herunder se, hvad der konkret vil ske på dit apotek.

Fra det øjeblik, du underskriver salgsaftalen, får du tildelt en dedikeret projektleder. De danske projekter ledes af to tyske brødre, Eduard og Georg Zinn. Begge har base på vores fabrik i Kelberg i Tyskland og har mange års BD Rowa-erfaring. Eduard og Georg er hyppigt i Danmark og vil sikre en problemfri og punktlig installation.

Lagerrobotten transporteres direkte fra Kelberg til dit apotek. Installationen påbegyndes om tirsdagen og udføres af et internt BD Rowa-certificeret installationsteam med en installationsleder og en til to installationsteknikere. Teamet samler robotten på to til otte dage, afhængigt af robotens størrelse.

Når robotten er bygget, er det tid til at få alt programmeret og klargjort til den påtænkte drift. Den opgave står det danske BD Rowa-teknikerteam for. Teamet består af Robert, Carsten, Tommy og Jacob, der alle har været ansat i BD Rowa i mange år. Så her er I også i gode, erfarne hænder.

Inden vi afleverer den nye robot, sørger jeres lokale danske tekniker for at give jer en grundig brugeruddannelse. I bliver også introduceret til vores online brugerplatform, hvor I altid kan finde information om brugen af robotten og se korte instruktionsvideoer.

Sammen med jer sikrer vi, at installationen af robotten forstyrrer jeres arbejdsgange mindst muligt. Vi har gjort dette mange gange og vil samarbejde med jer og andre interessenter for at minimere besværet og sørge for en glidende overgang, der gør, at dit apotek fungerer imens.

Så snart installationen er færdig, kan I tage hul på en ny og lettere arbejdsdag. Vores kontinuerlige support vil bidrage til jeres succes. Således får I tildelt en fast lokal dansk tekniker, som vil passe og pleje robotten i hele dens levetid og imødekomme yderligere behov for brugeruddannelse.

Skulle der opstå et problem, kan I altid ringe til vores danske hotline, hvor vi løser over 92 %* af alle problemer online – hurtigt og professionelt. Derudover står det lokale danske teknikerteam klar til at komme forbi, hvis det er nødvendigt med assistance på stedet. Samtlige BD Rowa-systemer i Danmark er online, og vi agerer proaktivt på indkommende alarmer fra alle robotter. Så generelt vil I kun bemærke, at der er sket noget, fordi I efterfølgende får vist en besked på robotens skærm.

Vi anbefaler jer at bruge vores online læringsplatform, der giver dig og dine medarbejdere adgang til interaktive fejlfindingsvideoer, undervisningsmaterialer og målrettet brugeroplæring. Dermed kan I tilegne jer mere viden og på den måde få fuldt udbytte af jeres nye lagerrobot.

* Tallet er beregnet ud fra BD Rowa-kundebasen i Danmark.

Fælles udmelding fra formændene i Farmakonomforeningen, Pharmadanmark og Apotekerforeningen

Bedre arbejdsmiljø skal sikre en stærk apotekssektor nu og i fremtiden

ANN-MARI GRØNBÆK,
formand for Farmakonomforeningen

STINE HASLING MOGENSEN,
formand for Pharmadanmark

JESPER GULEV LARSEN,
formand for Apotekerforeningen

Apotekssektoren i Danmark hviler på et solidt grundlag, som muliggør en faglig stærk og omkostningslav lægemiddelforsyning. Fokus er på faglighed og tilgængelighed for borgerne. Det skal vi fastholde og fortsat udvikle til gavn for borgerne, også i de områder af landet, hvor der er langt til et hospital eller en læge.

Vores apotekssystem bygger på høje faglige kompetencer hos de ansatte. Derfor er det altafgørende, at apotekerne kan tiltrække, og sikre fortsat tilknytning af dygtige medarbejdere, så vi kan opretholde fagligheden på de danske apoteker.

Skal farmaceuter og farmakonomer fortsat tilvælge apotekerne, skal vi sikre, at apotekerne er attraktive arbejdspladser. Den dagsorden er helt afgørende for Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen. Vi har i de tre foreninger en fælles opgave i at løse de arbejdsmiljøudfordringer i sektoren, som blev synliggjort i Pharmadanmarks og Apotekerforeningens undersøgelse fra sidste forår og i den tilsvarende undersøgelse lavet af Farmakonomforeningen i 2022. Undersøgelserne dokumenterede, at der er arbejdsmiljøudfordringer, som skal tages alvorligt. Blandt andet oplever de ansatte på apotekerne stress oftere end

landsgennemsnittet af lønmodtagere.

Den udfordring har vi taget op sammen. Vi har gennem et stykke tid arbejdet på en fælles indsats, og i en arbejdsgruppe med de tre foreninger ser vi på løsninger, som virker direkte i den enkeltes dagligdag.

Arbejdet kører i tre spor: De kortsigtede løsninger, som kan løftes her og nu, løsninger på den længere bane samt en italesættelse af, hvad der eventuelt skal drøftes og løses ved et overenskomstbord.

Det har været vigtigt, at indsatserne bliver konkrete, og at vi får taget hånd om udfordringerne hurtigt og med mærkbar effekt.

Vi er godt i gang og forventer løbende at kunne præsentere tiltag, som giver medarbejderne det arbejdsmiljø, de fortjener – og som sikrer, at Danmark også i fremtiden har en stærk apotekssektor. De kommende år byder på mange vigtige opgaver for apoteket i det nære sammenhængende sundhedsvæsen, og derfor må og skal sektoren kunne tiltrække, og sikre fortsat tilknytning af, fagligt dygtige og engagerede medarbejdere.

På den baggrund er de tre formænd enige om, at apotekssektoren og det arbejdsliv, den kan tilbyde, skal være attraktivt. Det kan - og skal - vi lykkes med sammen. ●

tiltag:

1

Skemaplanlægning

God skemaplanlægning skal sikre tryghed og forudsigelighed for medarbejderne. I Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen er vi dykket ned i skemaplanlægningsværktøjet STAFF, som anvendes på langt de fleste apoteker. Vi afdækker brugerfejl og misforståelser og ser på muligheder for bedre opsætning og brug af systemet. Målet er færre skemaændringer og bedre håndtering af bemandingen.

2

Faglighed og faglig udvikling

Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen arbejder med de ansattes faglighed. Vi tager fat på ønsket om løbende faglig udvikling og styrkelse af de faglige kompetencer. Vi er startet med at undersøge, hvad apotekspersonalet anser for "faglighed" og "kvalitet" i sammenhæng med efteruddannelse og kompetenceudvikling.

3

Gennemskuelige kontrakter

Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen har gennemgået de standardkontrakter, som farmakonomer og farmaceuter ansættes på. De er blevet ændret, så det nu tydeligere fremgår, hvilke filialer man er tilknyttet og dermed kan forventes at skulle have vagter på.

4

Et dagsordenssættende arbejdsmiljøudvalg

Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen har sat det lange lys på i forhold til arbejdsmiljøet. Arbejdet i det eksisterende arbejdsmiljøudvalg er derfor blevet prioriteret på tværs af organisationerne, og udvalget skal arbejde mere direkte med arbejdsmiljøet, så nye initiativer kan fastholdes og forankres på alle apoteker.

5

Ledelse

Apotekerforeningen, Pharmadanmark og Farmakonomforeningen er enige om, at et godt arbejdsmiljø bygger på samarbejdet mellem leder og medarbejdere. Derfor spiller god ledelse en afgørende rolle for en god arbejdsplads. Vi arbejder på initiativer, der understøtter bæredygtig ledelse i en apotekssektor, der forandrer sig løbende med mange generationer på job og nye opgaver.

6

Overenskomstforhandlingerne 2024

Der er i 2024 overenskomstforhandlinger mellem Apotekerforeningen og henholdsvis Pharmadanmark og Farmakonomforeningen. Her skal vi nå til enighed om de apoteksansattes vilkår de næste år. I de forhandlinger har vi stort fokus på tiltag, der kan understøtte et godt arbejdsmiljø på apotekerne.

Projekt Styrket medicin håndtering har synliggjort apotekets kompetencer over for kommunerne

I gennem projektet Styrket medicin håndtering i kommunerne har apotekerne vist, at de mestrer undervisningsopgaven. Hele **20 kommuner** har således modtaget undervisning fra apotekerne i blandt andet sikker medicin håndtering. Nu er projektet slut, og Pharmakon konkluderer, at indsatsen har været vellykket. Flere apoteker har allerede aftaler om nye undervisningsforløb.

TEKST: ANNE-SOPHIE
RØMER THOSTRUP

Hvordan får man den bedste virkning af smertestillende medicin, hvordan virker psykofarmaka, og hvordan behandler man akut diarré og forstoppelse? Det er nogle af de emner, som apotekerne har undervist i under projekt Styrket medicin håndtering i kommunerne, hvor medarbejdere fra blandt andet bosteder, plejecentre og hjemmeplejen er blevet klogere på forskellige medicinrelaterede emner.

Nu er projektperioden slut, og Pharmakon har netop samlet op på resultaterne fra projektet. Og projektet har været en succes, lyder den overordnede konklusion. Apotekerne er lykkedes med at levere alle de tiltænkte indsatser, heriblandt grundforløbet i medicin håndtering, tilvalgsundervisning i forskellige medicinske emner og konsulenttydelser, som har været målrettet det enkelte behandlingssteds behov.

"Projektet har været vellykket, og apotekerne har gennem undervisningen formået at klæde personalet i den kommunale plejesektor bedre på til at håndtere borgernes medicin. Desuden har projektet hjulpet kommunerne til at se de mange kompetencer, som apotekerne kan byde ind med i forbindelse med sikker medicin håndtering," siger Charlotte Rossing, som er forskningsleder på Pharmakon.

Et af formålene med projektet var netop at få etableret et godt samarbejde mellem apoteker og kommuner. Og det er, ifølge kommunernes tilbagemeldinger, lykkedes. I evalueringen af projektet har de medvirkende kommuner meldt, at de har fået indblik i apotekets kompetencer, og at de gerne vil samarbejde mere med apotekerne.

Tilfredse kursister

Også de medarbejdere i kommunerne, der har deltaget på apotekernes kurser, er positive. Kurserne har fået dem til at reflektere over egen praksis, givet dem

større bevidsthed om medicinrelaterede opgaver og øget trygheden i løsningen af dem, lyder det i evalueringerne. Og så har apotekets undervisning dannet grund for gode dialoger med både kollegaer og apotekspersonale om medicin håndtering.

I gennem projektet har man, ifølge Pharmakon, indsamlet erfaringer, som kan bruges i det fremadrettede samarbejde med kommunerne.

"Vi er blevet klogere på kommunernes behov og på, hvordan man sikrer et godt samarbejde fremover. Blandt andet er det vigtigt, at der er en tovholder i kommunen, som agerer bindeled mellem behandlingstilbuddene og apotekerne, og som løbende er i dialog med apotekerne omkring undervisningsindsatsen," siger Mira El-Souri, som er udviklingskonsulent på Pharmakon.

Der er også høstet erfaringer i forhold til undervisningsformen. Blandt kursisterne har der for eksempel været et gennemgående ønske om at sprede undervisningen ud, så man har en ugentlig

Opdaterede materialer

På medlemsnettet findes der opdaterede undervisningsmaterialer. Her er blandt andet vejledningsvideoer, hvor erfarne undervisere giver gode råd til at tilpasse undervisning til målgruppen. Der findes også præsentationer og en opdateret vejledning til underviserne.

Desuden er der lavet en video målrettet til kommunerne, som fortæller om projektet og om, hvad apotekerne kan tilbyde.

Projektet har været vellykket, og apotekerne har gennem undervisningen formået at klæde personalet i den kommunale plejesektor bedre på til at håndtere borgernes medicin.

Charlotte Rossing forskningsleder på Pharmakon

undervisningsdag i tre uger i stedet for, at undervisningen ligger tre dage i træk. På den måde er der mulighed for at reflektere imellem undervisningsgangene.

Indsatsen værdsættes

Involveringen i projektet har vist kommunerne, at apotekernes kompetencer kan bruges til at styrke medicinsikkerheden på bosteder, plejecentre og i hjemmeplejen.

"Apotekerne har vist, at de mestrer undervisningsopgaven, og de har været gode til at tilrettelægge undervis-

ningen efter de enkelte behandlingstilbuds behov. Ambitionen er, at projektet kan bane vej for et fortsat samarbejde mellem kommuner og apoteker," siger sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen, Birthe Søndergaard. ●

Det sker allerede flere steder, at apoteker, på forskellig vis, har fortsat samarbejdet; blandt andet på Maribo Apotek, som har indgået fast samarbejde med Lolland Kommune. Læs mere om det på side 27.

Om projekt Styrket medicin håndtering i kommunerne

Projektet er en del af bruttoavanceaftalen 2020/2021.

20 kommuner deltog, og alle kommunerne fik undervisning i grundforløbet, som handlede om sikker medicin håndtering. Det blev til i alt 60 undervisningshold.

I hver kommune var der tilknyttet et eller to apoteker, som tog sig af opgaverne.

Blandt kursisterne var der både social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere, pædagoger og sygeplejersker m.fl.

Projektet er nu afsluttet, og resultaterne kan se i en video samt en præsentation, som kan findes på Pharmakons hjemmeside.

HUSK TIDENS VIGTIGSTE VITAMINER

SOLSKINSVITAMINET D3 ER VIGTIGERE END NOGENSINDE

Rigtig mange danskere kommer i underskud, da kroppen kun kan producere D3-vitamin, når solen skinner på huden. Forskerne er derfor ikke længere i tvivl, et ekstra tilskud er nødvendigt, for at sikre kroppen tilstrækkeligt med D3-vitamin.

Bidraget til at vedligeholde:

- muskler
- tænder og knogler
- normalt kalkniveau i blodet
- optagelsen af kalk og fosfor
- immunsystem og celledeling

NU OGSÅ VEGANSK!

ÆLDREVITAMINET B12

Med alderen svækkes optagelsen af næringsstoffer gennem tarmen, så det er vigtigt at indtage den rette dosis vitamin B12. Fås i to veganske styrker på **500 mcg** og **125 mcg** pr. tablet.

Bidraget til at vedligeholde:

- dannelsen af røde blodlegemer
- et normalt energistofskifte
- omsætning af homocystein
- normal psykisk funktion
- normal celledelingsproces
- normalt fungerende nervesystem og immunsystem

NU VEGANSK!

STÆRKE KNOGLER

Vitamin K2 aktiverer proteinet osteocalcin, som sørger for at aflejre calcium i knoglerne. Derudover aktiverer det også proteinet Matrix GLA (MGP), som forhindrer, at kalken aflejres i blodårerne. Således bidrager Vitamin K2 til at vedligeholde en normal knoglestruktur.

Vegansk Vitamin K2 indeholder bioaktivt menakion-7, som er fremstillet på basis af bakteriekulturen *Bacillus Subtilis*, og indeholder således ikke soya-proteiner.

Vegansk **Vitamin K2 90 mcg**

6

råd til det gode samarbejde

- 1 Apotekets kendskab til målgruppen er vigtigt** for, at undervisningen kan tilpasses. Underviserne kan for eksempel aftale at køre ud med hjemmeplejen eller tage på besøg på behandlingstilbuddet inden undervisningen tilrettelægges, så den målrettes til kursisternes behov.
- 2 Der bør udpeges en kommunal tovholder** tidligt i forløbet, som har ansvaret for planlægning af forløbet sammen med apoteket. Tovholderen fungerer som kontakt til behandlingsstederne og sørger for lavpraktiske ting som at booke lokaler og sørge for forplejning.
- 3 Ledelsesopbakning er vigtig.** Ledelsen i kommunen skal italesætte overfor ledere og medarbejdere, hvad de får ud af indsatserne. Det er vigtigt, at medarbejderne, som skal deltage i kurserne, får en introduktion til, hvad formålet med kurserne er, og at det forklares, hvorfor netop de er udvalgt til at deltage.
- 4 Undervisningen skal spredes ud over flere uger** i stedet for at ligge på tre sammenhængende dage, så der er tid til refleksion imellem undervisningsgangene.
- 5 Løbende kommunikation** med den kommunale tovholder er vigtig, så der kan laves tilpasninger i undervisningen.
- 6 Følg op.** For at holde kontakten med kommunen kan man aftale, at man ringer dem op om for eksempel 6 måneder for at høre, om de har behov for noget. Måske er der kommet nye medarbejdere, som har brug for et undervisningstilbud.

Projekt banede vejen for fast samarbejde

Fast aftale om undervisning mellem Maribo Apotek og **Lolland Kommune** styrker medicinsikkerheden i hjemmeplejen og øger arbejdsglæden hos alle parter.

På Maribo Apotek er projekt Styrket medicin håndtering i kommunerne blevet brugt på at undervise personalet i hjemmeplejen, og samarbejdet har været så godt, at Lolland Kommune har valgt, at alle medarbejdere i hjemmeplejen fremover skal have kurset. Apoteker Louise Ingerslev Vorbeck har derfor allerede flere aftaler om undervisningsforløb i kalenderen for 2024.

Hun har et fast underviserteam, som består af en farmakonom og en farmaceut. Når de kommer tilbage fra undervisning, er det med stor begejstring, som smitter af på resten af apoteket, fortæller Louise Ingerslev Vorbeck.

"Det er ikke kun kursisterne, som lærer noget af undervisningen. Det gør apoteket også. Underviserne kommer altid tilbage til apoteket og fortæller, at i hjemmeplejen gør de 'sådan og sådan', og vi får på den måde en større indsigt i, hvordan hjemmeplejen arbejder i praksis, som også er relevant for vores arbejde på apoteket."

Øger arbejdsglæden

Tilbage meldingen fra kursisterne er også positiv, og Louise Ingerslev Vorbeck oplever, at man ved at styrke fagligheden hos personalet i hjemmeplejen samtidig øger arbejdsglæden.

"Vi kan mærke, at undervisningen booster kursisternes arbejdsglæde. De bliver klædt på til at løfte en vigtig opgave," si-

ger Louise Ingerslev Vorbeck.

Foruden kurser i sikker medicin håndtering er der også planlagt undervisning i diabetes, polyfarmaci og samspillet mellem demens og psykofarmaka. Og på tegnebrættet ligger også idéer om kurser i behandling af forstoppelse og ernæring for KOL- og lungepatienter.

Fast undervisningsdag

Helt lavpraktisk har Maribo Apotek og Lolland Kommune aftalt, at kurserne finder sted hver anden tirsdag. På den måde kan hjemmeplejen indrette sig efter det, og apoteket kan bruge de mellem liggende tirsdage på forberedelse.

"Den struktur fungerer godt, for så ved alle parter, at tirsdag er undervisningsdag, og så kan man tilrettelægge det øvrige arbejde derudfra," fortæller hun.

Foruden en styrkelse af både fagligheden og arbejdsglæden, har kurserne for hjemmeplejen også haft den effekt, at der er kommet en bedre dialog mellem personalet i hjemmeplejen og på apoteket.

"Vi kan mærke, at de tidligere kursister i højere grad ringer eller skriver til os, når de har spørgsmål vedrørende medicin. Men også i forhold til lavpraktiske ting som håndtering af medicinaffald eller udbringning af medicin, så på den måde har det også styrket det daglige samarbejde," fortæller Louise Ingerslev Vorbeck.

Løbende dialog med kommunen

Hendes råd til andre apoteker er at have en løbende dialog med kommunen og være lydhør over for, hvilke behov de har.

"Jeg tror, det er vigtigt, at man ikke forventer, at man med det samme kan lave en aftale om kurser for et helt år, men i stedet tager det lidt ad gangen og løbende udvikler samarbejdet i et tempo, hvor både apoteket og kommunen kan følge med," fortæller hun. ●

Vi kan mærke, at de tidligere kursister i højere grad ringer eller skriver til os, når de har spørgsmål vedrørende medicin. Men også i forhold til lavpraktiske ting som håndtering af medicinaffald eller udbringning af medicin, så på den måde har det også styrket det daglige samarbejde

Louise Ingerslev Vorbeck
apoteker på Maribo Apotek

Dosispakket medicin

Ny arbejdsdeling mellem læger og

Arbejdsgruppe under Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal undersøge muligheden for, at apoteket kan overtage opstart af dosispakket medicin fra praktiserende læger. PLO bakker op om løsningen, der dog, ifølge Apotekerforeningen, kræver ændringer af regler og rammer, hvis apotekerne skal kunne løfte opgaven.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Apotekerne udleverer dosispakket medicin til flere end 47.000 danskere, der hver 14. dag får en ny rulle, hvori deres medicin er fordelt i små dosisper. Det er ca. 14.000 flere end for to år siden – en stigning, som ikke mindst skyldes, at både Apotekerforeningen, Danske Regioner og KL har lavet en målrettet indsats for at udbrede ordningen.

Potentialet er dog langt større. KL og Danske Regioner peger en analyse fra 2023 på, at omkring 80.000 borgere vil kunne få glæde af at få deres medicin dosispakket i apotekets maskiner. Apotekerforeningens analyse fra marts 2022 viste, at potentialet er endnu større. Så selvom antallet af dosisbrugere går den rigtige vej, er der, ifølge innovationschef i Apotekerforeningen Søren Hellener stadig et stort uudnyttet potentiale.

"Det er positivt, at vores indsats for at udbrede dosispakket medicin har vundet gehør de rigtige steder. Der er nu skabt det nødvendige politiske og ledelsesmæssige momentum, der har resulteret i en støt stigning i antallet af borge-

re, som får glæde af den dosispakkede medicin. Vi ved dog, at potentialet er langt større," siger Søren Hellener.

Give apoteket en større rolle

En måde at få forløst det potentiale og sat yderligere skub i udbredelsen kan være at give apoteket en større rolle i at starte borgerne op på dosispakket medicin – en opgave, der i dag lægges hos de praktiserende læger.

Lægen vil fortsat skulle ordinere medicinen, mens apoteket får opgaven med opstart og bevilling af tilskud til gebyret. Apotekets behandlerfarmaceuter har det allerede i dag, men en række uhenigtsmæssige regler og rammer står, ifølge Søren Hellener, i vejen for, at det reelt sker.

Blandt andet skal borgeren have været i stabil medicinsk behandling i mindst seks måneder. Det krav bør, ifølge Apotekerforeningen, fjernes. Derudover bør apotekets personale kunne se de nødvendige informationer i FMK på linje med andre sundhedsprofessionelle. Og så bør apoteket ved leveringssvigt af et lægemiddel kunne erstatte fx én tablet med 100 mg styrke til to tabletter

med 50 mg styrke uden at kontakte lægen først.

"Hvis apoteket skal ind og spille en større rolle i opstarten af dosispakket medicin, vil en række regler skulle ændres. Ellers vil det ikke kunne lade sig gøre," siger Søren Hellener.

Grænseflader skal afklares

Udover at de formelle rammer skal på plads, er der desuden brug for en afklaring af opgaven i dialog med myndigheder og PLO, påpeger han.

"For at det skal kunne fungere i praksis, må grænsefladen mellem lægen, kommunen og apoteket være helt tydelig."

Endelig skal der findes en model for, hvordan apoteket honoreres.

"Vi har gjort det tydeligt, at skal apoteket spille en større rolle, kommer det med en pris. Apoteket skal naturligvis honoreres for opgaven," siger Søren Hellener.

Og det ser ikke ud til, at det bliver lægerne, der kommer til at blokere for en ændret arbejdsfordeling. Formanden for PLO-Hovedstaden Peder Reistad udtalte for nylig til mediet NB-Ældre:

"Drømmen er, at dosisdispenseret me-

Kommune betaler gebyr

I Lolland Kommune besluttede man i 2023 at gøre dosispakket medicin til førstevalg i kommunens hjemmepleje og plejehjem.

I den forbindelse betaler kommunen dosispakkegebyret for borgerne. Selvom det drejer sig om et mindre beløb, kan gebyret oplevs som en barriere for borgeren og lægen – en barriere der med kommunens betaling dermed fjernes. Samme model bruges i øvrigt i fx Sverige og Norge.

Kommunen får gevinsten af investeringen i form af frigjort tid, og det kan dermed betale sig for kommunen at betale gebyret.

Muligheden for generelt at dække borgerens gebyr for dosispakket medicin afklares i øjeblikket i den sundhedsreformarbejdsgruppe, der undersøger muligheden for nye opgaver til apotekerne.

apoteker måske på vej

dicin skal trækkes helt ud af egen læges hænder, sådan at det er noget, som apotekerne kan stå for. Det er det, vi ønsker os i PLO,” siger han.

Brug for servicetjek

Uanset hvem, der har opgaven, er der dog brug for et servicetjek af rammerne, hvis apotekerne skal kunne levere større volumen. Det gælder for både udleverings- og pakkeapotekerne, påpeger Apotekerforeningen.

Pakkeapotekernes vilkår skal moderniseres, så det bliver nemmere at drive pakkefunktionen og undgå flaskehalse, som bremser den nødvendige udvidelse af kapacitet. Blandt andet bør Lægemedelstyrelsen fjerne kravet om ansøgning om tilladelse før indkøb af nye pakke-maskiner, lyder opfordringen fra Apotekerforeningen.

Desuden bør dosispakkegebyret, ifølge Søren Hellener, reguleres.

”Pakkegebyret har været uændret i 20 år, og det er ikke rimeligt. Heldigvis er Sundhedsministeriet indstillet på, at gebyret drøftes i den kommende aftale om sektorens bruttoavance,” siger han.

Sundhedsministeren bakker op

Kigger man mod Christiansborg, er der opbakning til, at dosispakket medicin udbredes, så den kan komme endnu flere borgere til gode, og sundhedsminister Sophie Løhde (V) er åben for at justere lovgivningen og ændre rammerne for dosispakket medicin, hvis det er det, der skal til.

”Vi mangler medarbejdere i sundheds- og ældreplejen, og dosispakket medicin kan frigøre personaleressourcer og desuden øge patientsikkerheden. Derfor giver det god mening at få udbredt ordningen, og det arbejder vi på sammen med blandt andet KL, Danske Regioner og Danmarks Apotekerforening,” skriver Sophie Løhde til NB-Ældre, og fortsætter:

”Som led i arbejdet skal vi både se på, om der er behov for at justere lovgivningen og optimere de tekniske rammer på området.”

Sundhedsministeriet oplyser desuden, at man vil nedsætte en arbejdsgruppe, som skal se på, hvordan man kan forbedre de lovgivningsmæssige rammer på længere sigt. ●

Vi har gjort det tydeligt, at skal apoteket spille en større rolle, kommer det med en pris. Apoteket skal naturligvis honoreres for opgaven

Søren Hellener

innovationschef
i Apotekerforeningen

DOSISRULLE.

47.000 danskere får deres medicin pakket i små doseringsposer af apotekets pakke-maskiner. Det øger medicinsikkerheden og sparer medarbejderressourcer i kommunerne. Der er medicin til 14 dage ad gangen i en dosisrulle.

Kun for sundhedspersonale

NAN EXPERTPRO A.R Fødevarer til særlige medicinske formål til ernæringsmæssig håndtering af reflux hos spædbørn.

STIVELSE

Indeholder kartoffelstivelse som fortykningsmiddel.

PROTEIN

Indeholder 100% valleprotein, som er delvist spaltet. For at sikre en bedre fordøjelse og fremmer en hurtigere ventrikel tømning.¹

BAKTERIE-KULTUR L. REUTERI

Vigtigt! Modernælk er det bedste for barnet.

VIGTIGT: V Vi mener, at modernælk er den ideelle ernæringsmæssige start for babyer, da modernælk giver en afbalanceret ernæring og beskyttelse mod sygdom for en baby. Vi støtter fuldt ud Verdenssundhedsorganisationens (WHO) anbefaling om fuld amning af barnet de første seks måneder efterfulgt af introduktionen af supplerende fødevarer med tilstrækkelig ernæringsmæssigt indhold sideløbende med amning op til to års alderen. Vi anerkender også, at amning ikke altid er en mulighed på grund af visse medicinske tilstande. Forældre bør kun give fødevarer til særlige medicinske formål til spædbarn under opsyn af sundhedspersonale og efter grundig overvejelse af alle ernæringsmuligheder, inklusive amning. Fortsat brug skal vurderes af sundhedspersonalet i forhold til de fremskridt barnet viser og under hensyntagen til eventuelle sociale og økonomiske konsekvenser for familien. Fødevarer til særlige medicinske formål skal altid tilberedes, anvendes og opbevares som anvist på etiketten for at undgå at skade barnets helbred.

Referenser: 1. Billeaud C, et al. Eur J Clin Nutr 1990;44:577-583.

Nestlé Baby & you Medical

Nestlé Danmark A/S
Kay Fiskers Plads 10
2300 København S
nan@dk.nestle.com

Vaginal tørhed?

Prøv Vagisan fugtighedscreme

- Lindrer kløe, brændende og tørre fornemmelser
- Gør den følsomme hud i skeden smidig
- Hormonfri

Mere info på www.vagisan.dk

Medicinsk udstyr, læs venligst brugsanvisningen før brug.

Mit liv blomstrer igen!

Kløer eller brænder dit intime område? Årsagen til dette kan være vaginal tørhed, fordi hver anden kvinde over 45 år er ramt. Vi afslører, hvad der kan lindre dit ubehag på en nem måde.

"Meget kan ændrer sig i overgangsalderen"

Ud over de typiske hedeture kan vaginal tørhed i høj grad påvirke dit velbefindende. At sidde ned eller gå en tur kan pludselig blive ubehageligt, og mange kvinder føler også smerter under sex. Hvad der er vigtigt at vide på forhånd: Disse symptomer kan være helt normalt gener i overgangsalderen. Bl.a producer kroppen færre kvindelige kønshormoner (F.eks østrogen) Faldende østrogenniveauer kann gøre huden i skeden og det ydre intime område tyndere, tørrere og mere følsom.

Vagisan fugtighedscreme mod vaginal tørhed

Vagisan fugtighedscreme er en hormonfri creme, der er specielt udviklet til at lindre ubehaget ved vaginal tørhed. Hvis der opstår smerter under samleje på grund af en tør skede,

kan fugtighedscremen bruges i stedet for et glidemiddel. Det skyldes, at Vagisan fugtighedscreme har en dobbelt virkning: Den tilfører skeden og huden i det ydre intimområde fugt og samtidig nærende lipider (fedtstoffer), som holder huden smidig.

Takket være tilsætningen af mælkesyre har cremen en pH-værdi på 4,5, hvilket opretholder den naturlige pH-værdi i skeden. Brugerne bekræfter også effektiviteten af Vagisan.

Cremen kan anvendes i skeden (ved hjælp af aplikatoren) såvel som på det ydre intime område, selv før samleje. Millioner af kvinder bruger den allerede.

NOTESBLOK

Vagisan fugtighedscreme

Tilgængelig på apoteket

Udvidet rådgivning til nye brugere af dosispakket medicin skaber tryghed

Mens man arbejder på at udbrede dosispakket medicin i kommunerne og fra politisk hold, har Vojens Apotek afprøvet en model for rådgivningssamtaler til nye dosiskunder, som apoteket får stadig flere af. Samtalerne har vist sig at sikre en tryk opstart.

AF: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

På Vojens Apotek får flere og flere kunder dosispakket medicin. Det er både godt, fordi det frigiver ressourcer i plejesektoren, men også fordi det gør hverdagen nemmere for mange borgere, som ikke selv skal holde styr på deres medicin. På Vojens Apotek oplevede man dog, at flere af kunderne var i tvivl og havde spørgsmål til dosiserullerne. Derfor har apoteket nu afprøvet en model, hvor de tilbyder udvidet rådgivning til nye dosiskunder.

Og det har vist sig at være en rigtig god idé. En grundig rådgivning sikrer en god

opstart, oplever Aileen Lind, som er farmaceut på Vojens Apotek. Et eksempel på en borger, for hvem rådgivningen gav værdi, var en mand i 70'erne. Han var vant til at klare sig selv, indtil han fik en blodprop og kom hjem fra hospitalet med forskellige typer medicin. Her besluttede hjemmeplejen, at han skulle have dosispakket sin medicin. En beslutning, som han ikke umiddelbart var glad for.

"Ikke nok med, at jeg har fået en rollator med hjem fra hospitalet. Nu kan jeg heller ikke selv håndtere min medicin", lød det, ifølge Aileen Lind, fra manden, da han mødte op på Vojens Apotek for at hente sin dosiserulle.

Hun havde derfor en opgave i at få vendt mandens skepsis og gjort ham tryk, og det var præcis dét, hun brugte rådgivningssamtalen til.

"I det her tilfælde var det virkelig vigtigt, at jeg satte mig i mandens sted, lyttede til ham og anerkendte hans frustrationer. Herefter talte vi om fordelene ved dosispakket medicin og så på rullen sammen," fortæller hun.

Manden var allerede ved bedre mod, da han forlod apoteket, og da han 14 dage senere kom for at hente nye dosiseruller, var det en langt mere opløftet mand, Aileen Lind mødte. >

Vi kan se, at der er en overset kundegruppe, som klarer sig selv men alligevel kan have stor glæde af dosiserullerne, og gennem rådgivningssamtalen sørger vi for, at de føler sig tryk og får en god opstart

Mette Gram-Hansen

farmaceut på Vojens Apotek

Om projektet

42 personer modtog en rådgivningssamtale i perioden april til august 2023.

Opstartssamtalen for nye dosiskunder faldt i to dele. Den første samtale blev gennemført, når kunden hentede sin første dosiserulle, og den opfølgende samtale blev typisk taget 14 dage senere, når den næste rulle skulle afhentes.

Projektet var støttet af U2F, som bevilgede midler til dækning af udgifter til et

arbejdsophold til udvikling af samtalemødelen.

Projektidéen er blevet præsenteret for Styregruppen for Netværk for Udvikling af Apotekspraksis med efterfølgende sparring fra Charlotte Rossing fra Pharmakon.

Rapporten kan ses på www.Pharmakon.dk under Netværk for udvikling af apotekspraksis.

- > "Han var blevet rigtig glad for dosisrullerne og syntes, at det var dejligt, at han ikke skulle vente på, at hjemmeplejen kom med hans medicin. Det gav ham en ny form for selvstændighed," fortæller Aileen Lind, som sammen med sin kollega, farmaceut Mette Gram-Hansen, har udviklet og afprøvet modellen for rådgivningssamtaler til nye dosiskunder.

Flere kunder tilbydes dosispakket medicin

De to farmaceuter oplevede nemlig, at der, på trods af stor tilfredshed hos brugerne af dosispakket medicin, ofte var spørgsmål og bekymringer i forbindelse med opstarten, og derfor gav det mening at afprøve en rådgivningssamtale.

Apoteket har i forvejen fokus på at tilbyde dosispakket medicin til kunder, som ikke er typiske brugere af ydelsen, fordi de bor i egen bolig og på mange måder klarer sig selv, men som alligevel har stor gavn af at få deres medicin dosispakket. Måske har de har svært ved at overskue medicinen og dens skiftende navne, håndtere emballagen eller svært ved at holde styr på recepter og genbestillinger. Samtalerne var derfor en naturlig forlængelse af den indsats, fortæller Aileen Lind og Mette Gram-Hansen. Modellen for samtalerne er udviklet og afprøvet som led i et projekt, hvor de i perioden april til august 2023 gen-

nemførte 42 samtaleforløb. Projektet er afrapporteret i rapporten "Kom godt i gang med dosispakket medicin" (se boks).

"Vi kan se, at der er en overset kunde-gruppe, som klarer sig selv men alligevel kan have stor glæde af dosisrullerne, og gennem rådgivningssamtalen sørger vi for, at de føler sig trygge og får en god opstart," siger Mette Gram-Hansen.

Samtalerne har flere formål

Størstedelen har selv valgt at få deres medicin dosispakket. Nogle får dog dosisrullerne på initiativ fra hjemmeplejen, læge eller pårørende, og de er måske skeptiske, fordi de ser dosisrullerne som et nederlag, der minder dem om, at de ikke selv kan holde styr på medicinen. I den forbindelse har samtalen en mentalt støttende effekt, hvor personalet tager en dialog om de usikkerheder, kunden måtte have, og på den måde skaber tryghed, fortæller de to farmaceuter.

"Vi indleder typisk samtalen ved at spørge kunden, om vedkommende kan genkende tabletterne, og om de er fordelt sådan, som de plejer at tage dem. Og her havde vi en kunde, hvor vi fandt ud af, at vedkommende tidligere havde taget sin stofskiftemedicin sammen med sin kalktablet, og det gør man oftest ikke. Men nu var hendes stofskiftemedicin jo reguleret efter det, så derfor kon-

taktede vi lægen og lavede en aftale om, at dosisrullerne også blev lavet på den måde," siger Aileen Lind.

En åben model

I forbindelse med udviklingen af modellen for rådgivningssamtalerne har Vojens Apotek rådført sig med Charlotte Rossing fra Pharmakon.

"Hun anbefalede, at vi ikke lavede et decideret spørgeskema til samtalen men i stedet forsøgte at holde samtalen åben og spore os ind på den enkelte kundes behov. Vi har gjort brug af den mentaliserende kommunikation og har taget udgangspunkt i kundens situation, blandt andet i forhold til, om dosisrullerne er selvvalgte eller ordineret af sundhedspersonale, og det har vist sig at være en rigtig god fremgangsmåde, som har fået kunderne til at åbne op og føle sig trygge," fortæller Mette Gram-Hansen.

I samtalerne får kunderne mulighed for at stille spørgsmål – det kan være, at nogle af tabletterne har fået en ny farve, fordi det er et andet mærke, og så får de en forklaring på det, fortæller de to farmaceuter. Det kan også være, at der er lavet lidt om i udformningen af doseringen, så to tabletter er blevet til én, men med samme indhold.

"Dosiskunderne er jo nogle af vores mest trofaste kunder, fordi de kommer hver 14. dag og derfor har vi også kunnet mærke, at samtalerne har styrket kundernes tillid til os som apotek, så de føler, at de kan spørge, hvis der er andre ting, de er i tvivl om," siger Aileen Lind.

Arbejdsgruppe ser på ydelse

Både hun og Mette Gram-Hansen håber, at der kan udvikles en egentlig ydelse, der sikrer en god og tryk opstart på dosispakket medicin – hvilket måske kan vise sig at blive en realitet. I den arbejdsgruppe, der i øjeblikket ser på nye sundhedsydelser til apotekerne i forlængelse af sundhedsreformen, undersøger man muligheden for at udvide målgruppen for compliancesamtaler med fire nye målgrupper, hvoraf én af dem netop er nye brugere af dosispakket medicin. ●

Fokus på dosispakket medicin på Vojens Apotek

På Vojens Apotek har man arbejdet med at tilbyde dosispakket medicin til kunder, som ofte klarer sig selv og bor i egen bolig – og derfor adskiller sig fra den typiske dosisbruger, som ofte bor på plejehjem eller bosted.

For et år siden havde Vojens Apotek 200 kunder, som selv afhentede medicinen på apoteket eller fik en pårørende til det. Det tal steg i løbet af projektperioden, og i november 2023 havde apoteket i alt 255 af denne type kunder.

AI kan skabe signifikante forbedringer på apoteket

Et nyt review har undersøgt, hvordan brugen af AI kan understøtte arbejdet på apotek.

I UNDERSØGELSEN har man gennemgået videnskabelig litteratur om emnet, og det konkluderes, at AI (Artificial Intelligence) har potentiale til signifikant at forbedre medicin håndtering og patientpleje på apoteket. Der mangler dog stadig forskning på området,

som belyser teknologiens muligheder og begrænsninger, og så mangler der udvikling af konkret teknologi, som er målrettet sundhedsvæsenet.

I undersøgelsen har man kigget på en række forskellige AI-applikationer, som kan bruges i apoteksregi. Man har blandt andet kigget på værktøjer, som kan hjælpe farmaceuterne med at træffe præcise og evidensbaserede kliniske beslutninger. Med hjælp fra AI-algoritmer og maskinlæring (ML), som er en kategori af datalogi og AI, hvor computeren bliver i stand til at tilegne sig læring, kan farmaceuterne for eksempel analysere store mængder patientdata, herunder medicinske journaler, laboratorieresultater og medicinprofiler, og de kan dermed i højere grad personliggøre den sundhedsfaglige rådgivning efter den enkeltes behov.

For patienternes vedkommende kan AI være et nyttigt værktøj, som kan vejlede om, hvordan og hvornår medicinen skal tages, understøtte patientuddannelse og hjælpe patienterne med at tage medicinen kontinuerligt og korrekt. Blandt andet gennem monitoreringsteknologi. AI kan også understøtte patienternes sunde livsstil gennem rådgivning om kost og motion.

Det konkluderes, at AI således kan være med til at finde den mest omkostningseffektive behandling for patienten. Det er dog vigtigt, at der er tydelige retningslinjer for implementering og evaluering af, hvordan teknologierne bruges i den virkelige verden. Desuden skal der laves klinisk validering af AI-software gennem kliniske forsøg og observationsstudier for at implementere og forstå AI's langsigtede indvirkning på blandt andet kliniske beslutninger. Desuden er der brug for guidelines og rammer for, hvordan man forholder sig til etiske- og privatlivsrelaterede spørgsmål i forbindelse med brugen af AI. Man foreslår desuden brug af begrebet "pharmacointelligence", som dækker over arbejdet med at integrere AI/ML i apotekspraksis med det formål at forbedre patientpleje og patientsikkerhed. Man foreslår også, at AI/ML integreres i apoteksuddannelsen, så farmaceuterne bliver i stand til at arbejde med de nye teknologier. ●

Chalasani, S. H.; et al., Artificial intelligence in the field of pharmacy practice: A literature review, Exploratory Research in clinical and Social Pharmacy, December 2023.

Apoteker ser positivt på screening af mødre og gravide for fødselsdepression

Et australsk studie har undersøgt, om farmaceuter kunne forestille sig at have en rolle i screening på apoteket af gravide og mødre for fødselsdepression.

MAN TALER OM fødselsdepression, når kvinder under graviditeten, eller i løbet af det første år efter fødslen, rammes af psykisk sygdom som depression eller angst.

Studiet viser, at der generelt er opbakning blandt farmaceuterne i forhold til at varetage opgaven med at screene gravide, men at der

er brug for mere uddannelse og flere ressourcer til at udføre opgaven.

I undersøgelsen bad man farmaceuter på apoteker i hele Australien om at udfylde et spørgeskema med tre åbne spørgsmål, som satte fokus på apotekernes rolle i den forbindelse.

Formålet med undersøgelsen var at belyse apotekernes syn på egen rolle i forbindelse med screening for fødselsdepression og at undersøge behovene for uddannelse og ressourcer i den forbindelse. Undersøgelsen viste, at apotekspersonalet godt kunne se fordelene ved at lave screeninger på apoteket, herunder den nemme tilgængelighed for kunderne samt den allerede etablerede relation mellem kunde og farmaceut. De pegede dog på, at faktorer som mere personale, diskretion, tid og honorering for arbejdet var vigtige, hvis screeningerne skulle udbredes.

Nogle af de adspurgte farmaceuter rejste desuden bekymring i forhold til, om opgaven lå indenfor deres praksisområde, og om de havde kompetencerne til at udføre screeningerne. De efterspurgte i den forbindelse mere uddannelse, kommunikation og bedre muligheder for at viderehenvise kunderne. ●

Strowel, S.; et al., Perinatal depression screening in community pharmacy: Exploring pharmacists' roles, training and resource needs using content analysis, International Journal of Clinical Pharmacy, p. 1212-1222, October 2003.

Livet med..

TYPE 2-DIABETES

- ▶ **Når man lige har fået diagnosen**, kan man være i en form for choktilstand, hvor man skal vænne sig til tanken om at være kronisk syg og skulle tage medicin. Man har derfor brug for at lufte sine bekymringer og mærke, at der er nogen, som lytter.
- ▶ **Når man har haft diagnosen i et stykke tid**, begynder mange at bekymre sig om senfølger som øjen-, nyre- og nerveproblemer. Lyt til bekymringerne og henvis til, at det er vigtigt at gå til de nødvendige sundhedstjek hos øjnlæge, fodterapeut og egen læge.
- ▶ **Mennesker med type 2-diabetes føler sig ofte stigmatiseret**, fordi mange også har overvægt. Der kan ligge mange ting til grund for overvægt, som er en kompleks tilstand. Mød derfor borgeren med respekt og anerkend, at vedkommende, ved at starte op på behandlingen, tager ansvar for eget helbred og drager selvomsorg.
- ▶ **Mange oplever bivirkninger ved medicinen** som diarré og mavegener. I nogle tilfælde kan det gøre, at vedkommende stopper med at tage medicinen. Gør derfor opmærksom på, at hvis bivirkningerne ikke går væk efter en måneds tid, skal man opsøge egen læge, så man kan afprøve en anden type medicin. Det er ikke meningen, at bivirkningerne skal hæmme en i dagligdagen.
- ▶ **At måle sit blodsukker flere gange om dagen** er et vigtigt redskab for at holde sygdommen under kontrol. Spørg gerne, om borgeren har brug for vejledning til, hvordan fingerprikkeren bruges.

Livet med..

er et nyt fast format i Farmaci. Her prøver vi at forstå, hvordan det er at have en given sygdom. Formålet er at klæde apotekerne på til at møde mennesket bag diagnosen. Denne gang handler det om type 2-diabetes. Teksten er lavet med hjælp fra Diabetesforeningen.

MYTER

"Sygdommen skyldes altid overvægt."

Der kan være en sammenhæng mellem type 2-diabetes og overvægt, men i flere tilfælde er det en arvelig sygdom, og den rammer derfor også folk med normal vægt.

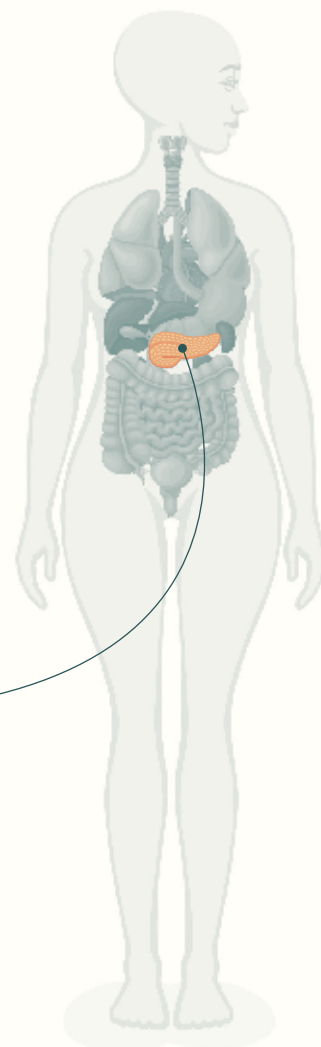
"Sygdommen rammer kun ældre mennesker".

Engang kaldte man type 2-diabetes for gammelmandssukkersyge, fordi den typisk ramte ældre mennesker. I dag ved man, at yngre mennesker også kan få sygdommen, som skyldes, at kroppen ikke producerer nok insulin og samtidig er dårlig til at udnytte den insulin, som dannes.

FAKTA

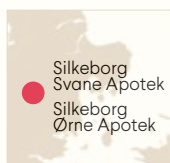
- **Ved type 2-diabetes** er der insulinresistens, dvs. at den insulin, der er tilstede, udnyttes ikke optimalt af cellerne, og samtidig er **bugspytkirtlen** ikke i stand til at producere tilstrækkelige mængder insulin til at kompensere for det øgede insulinbehov. Det medfører, at blodsukkeret bliver forhøjet.
- **Type 2-diabetes** er den mest udbredte type diabetes i Danmark, og mere end en kvart million danskere lever med sygdommen.
- **Omkring 100.000 danskere** går desuden rundt med uopdaget type 2-diabetes.
- **Type 2-diabetes** viser sig oftest i voksenalderen, men flere og flere yngre får også diagnosen.

Kilde: Diabetesforeningen

Det er vigtigt, at medarbejderne inddrages i apotekernes udvikling

Sara Vestergaard Rasmussen har pr. 1. februar 2024 overtaget bevillingerne Silkeborg

Svane Apotek og Silkeborg Ørne Apotek. Der er kun omkring 200 meter mellem de to apoteker, som også tidligere har været drevet af den samme apoteker og blandt andet deler personale.

TEKST: ANNE-SOPHIE RØMER THOSTRUP

Hvilke tanker har du gjort dig i forhold til at søge bevilling til to apoteker?

De to apoteker var i forvejen drevet af én apoteker og fungerede derfor allerede som en samlet enhed. Derfor var det meget naturligt, at jeg søgte begge bevillinger. Der har også været et ønske fra personalets side om at fortsætte under én apoteker. Det har fungeret godt, så jeg synes også, at de skulle have lov at blive sammen.

Ser du nogle fordele ved at drive to hovedapoteker?

De to apoteker er bygget op omkring, at apotekerne og personalet arbejder sammen. Personalet arbejder begge steder og er fuldt integreret med hinanden. Jeg tænker, at det kan være en fordel blandt andet i forhold til administration og sparing mellem medarbejderne. I praksis minder det jo meget om at have en filial, selvom der selvfølgelig gælder lidt andre regler for hovedapoteker. Blandt andet, at der er adskilt økonomi, og at der skal være en farmaceut til stede på begge apoteker.

Hvornår fandt du ud af, at du gerne ville være apoteker?

Ønsket om at blive apoteker er kommet snigende i takt med, at jeg blev sous-chef og fik flere og flere ledelsesopgaver. Her fandt jeg ud af, at jeg syntes, det var spændende at arbejde med mennesker og at skabe udvikling på en arbejdsplads. Og at få idéer og føre dem ud i livet.

Hvilken type arbejdsplads vil du gerne lave?

Det er meget vigtigt, at medarbejderne inddrages i apotekernes udvikling, og at de føler sig hørt. Jeg vil gerne lave en arbejdsplads, hvor man altid kan komme til ledelsen – både hvis man oplever udfordringer, men også hvis man har forslag til stort og småt. Jeg er meget opmærksom på at være åben og positiv over for de input, medarbejderne kommer med, for det er jo dem, der kender hverdagen på apoteket bedst, og derfor har de ofte mange gode idéer at byde ind med.

Jeg er også meget optaget af medarbejdernes trivsel. Jeg har indtryk af, at der allerede er et godt arbejdsmiljø på de to apoteker, så det vil jeg selvfølgelig gerne værne om. På mit forhenværende apotek var trivsel et fast punkt på personalet, og det tænker jeg også, at det skal være her. Jeg ved, at de allerede har arbejdet med DISC-profiler, hvor man kigger på forskellige personlighedstyper og på, hvordan de handler og agerer i forskellige situationer, og det vil jeg gerne arbejde videre med.

Jeg er meget opmærksom på at være åben og positiv over for de input, medarbejderne kommer med, for det er jo dem, der kender hverdagen på apoteket bedst

Hvad kommer du til at sætte særlig fokus på?

Jeg vil gerne have, at apotekerne er en aktiv del af sundhedssektoren, så vi

Sara Vestergaard Rasmussen

2024: Apoteker på Silkeborg Svane Apotek og Silkeborg Ørne Apotek

2014: Souschef på Silkeborg Himmelbjerg Apotek

2004: Farmaceut på Silkeborg Himmelbjerg Apotek

2004: Uddannet Cand. pharm. Københavns Universitet

Født: 1980

kommer til at sætte fokus på sundhedsydelser og den faglige udvikling. Jeg vil også gerne fortsætte samarbejdet med kommunen om blandt andet dosisdispensering. Jeg håber også, at vi kan komme i gang med at arbejde med mentalisering, som både kan komme kunderne til gode men også styrke arbejdsglæden.

Hvad glæder du dig mest til?

Jeg glæder mig meget til at lære personalet at kende og blive klogere på deres rutiner og arbejdsgange - og selvfølgelig også til at møde kunderne. Den første tid skal bruges på at skabe en god relation til personalet og lære dagligdagen og arbejdsgange/rutiner på apotekerne at kende, og herefter kan jeg i samarbejde med personalet begynde at udvikle apotekerne. ●

APOTEKERLAND

Redigeret af

ANNE-SOPHIE RØMER
THOSTRUP

OVERTAGELSE

Apoteker **Ihab Eleyan**, Storvorde Sejlfjord Apotek, overtog d. 1. februar 2024 filialen **Skalborg Apotek** fra Skørping Apotek.

SKALBORG

LEDIG BEVILLING

Bevillingen til at drive **Horsens Søndergades Apotek**, som drives af apoteker **Bente Wittrup Præstbrogaard**, er ledig pr. 1. juli 2024. Ansøgning skal være Lægemiddelstyrelsen i hænde senest d. 26. februar 2024 kl. 12.00.

SILKEBORG

OVERTAGELSE

Apoteker **Nanna Stauner**, som også driver Nyborg Apotek, overtager **Kerteminde Apotek** d. 1. juni 2024 fra nuværende apoteker Frank Godsk Hansen.

HORSENS

KERTEMINDE

OVERTAGELSE

Apoteker **Anja Claudia Hoffmann**, Rudkøbing Apotek og Odense Bellinge Apotek, har d. 1. februar overtaget **Svendborg Sct. Nicolai Apotek** efter apoteker Per Wisbech.

SVENDBORG

MARSTAL

OVERTAGELSE

Sara Vestergaard Rasmussen overtog **Silkeborg Svane Apotek** og **Silkeborg Ørne Apotek** d. 1. februar 2024 efter apoteker Inga Vilstrup.

Mød Sara Vestergaard Rasmussen på side 37.

LEDIG BEVILLING

Bevillingen til at drive **Ballerup Apotek**, som drives af **Ute Pørksen**, er ledig pr. 1. juli 2024. Ansøgning skal være Lægemiddelstyrelsen i hænde senest d. 26. februar 2024 kl. 12.00.

LEDIG BEVILLING (GENOPSLAG)

Bevillingen til at drive **Marstal Apotek**, som drives af apoteker **Hanna Magnussen**, er ledig pr. 1. april 2024. Bevillingen er genopslået ledig og ansøgningen skal være Lægemiddelstyrelsen i hænde senest d. 19. februar 2024 kl. 12.00.

DØDSFALD

Apoteker Jørgen Sonne Ravn

* 5. juni 1936 – † 24. december 2023.
Apoteker på Nordborg Apotek
fra d. 1. juni 1981 – d. 31. marts 2003.

DØDSFALD

Apoteker Anders Kristian Bech

* 26. april 1939 – † 21. december 2023.
Apoteker på Silkeborg Ørne Apotek
fra d. 1. juni 1988 – d. 30. april 2006.

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
207. bind - 181. årgang - Nr. 2
15. februar 2024

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Rikke Kjær Poulsen/Ritzau Scanpix

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Stibo Complete

ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf.: 2967 1436
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF

KONTROLLERET AF

KONTROLLERET OPLAG

1.131 i perioden 1. juli 2021 – 30. juni 2022

FARMACI NR. 3 - 2024

UDKOMMER

fredag den 22. marts 2024

TREO®

POST

PP

DANMARK

Magasinpost SMP
46446

Mod hovedpine og migræne

Treo er en smertestillende brusetablet mod migræne og svage smerter som hovedpine, muskel- og ledsmerter, menstruationssmerter og tandpine.

- Har en smertestillende, febernedsættende og antiinflammatorisk effekt
- Indeholder koffein, som forstærker den smertestillende effekt
- Virker inden for 30 minutter
- Godkendt til behandling af migræne

Treo®, Treo Citrus® og Treo Hindbær® 500 mg acetylsalicylsyre og 50 mg koffein brusetabletter

Virkning: Mod migræne samt svage smerter **Advarsler og forsigtighedsregler:** Tag ikke Treo, hvis du er overfølsom over for indholdsstofferne, tidligere har fået allergiske symptomer eller astma ved brug af smertestillende medicin, har mavesår, tendens til blødning, svært nedsat lever- eller nyrefunktion eller dårligt hjerte. Over 65-årige skal undgå langvarig brug af acetylsalicylsyre grundet risiko for mave-tarm-blødninger. Brug af hovedpinetabletter i mere end 10 dage om måneden i mere end 3 måneder kan gøre din hovedpine værre og hyppigere. Treo, Treo Citrus og Treo Hindbær har højt indhold af natrium. Treo Citrus og Treo Hindbær indeholder sojalecithin (E322) og glukose. Treo Hindbær indeholder sorbitol. **Graviditet:** Tag ikke Treo i de sidste 3 måneder før forventet fødsel. Tag kun Treo i de første 6 måneder efter aftale med lægen. **Bivirkninger:** Almindelige: hurtig puls, øget blødningstendens, rysten, søvnløshed, uro, mave-/tarmgener som fx blødning, kvalme, opkastning, diarré, halsbrand. Ikke almindelige: mave-/ tarmår, overfølsomhedsreaktioner (næseblod, feber, snue). Sjældne: Vejrtrækningsbesvær og astmalignende anfald. Forstyrrelser i nyrefunktionen. Ikke kendt frekvens: Reyes syndrom hos børn. **Dosering:** Voksne: 1-2 brusetabletter opløst i vand 1-4 gange daglig. Børn: Bør ikke bruges af børn under 15 år uden lægens anvisning og må ikke bruges af børn og unge med feber. **Pakninger:** 10 stk. ikke apoteksforbeholdt og 20 stk. apoteksforbeholdt. Må ikke udleveres til personer under 18 år. Læs indlægssedlen grundigt inden brug.
11/2021. Viatris ApS, Borupvang 1, 2750 Ballerup, tlf. 28116932, info@viatris.com.
TREO-2023-0058

VIATRIS